

ΑΤΤΙΚΟΝ ΜΟΥΣΕΙΟΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Συνδρομή εν Ἑλλάδι ἐτ. δρ.12. Ἐξάμ. δρ.6.—Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ ἐτ. φρ. χρ. 15. Ἐξάμ. φρ. 8.—Τιμὴ φύλλου ἐκλεκτοῦ χάρτου λ. 30.
Ἐκδίδεται τρίς τοῦ μηνὸς τῆ 1, 10 καὶ 20—Γραφεῖον ἐν ὁδῷ Φιλελλήνων ἀριθ. 24.

ΑΘΗΝΑΙ 1 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1891

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Γ. ΓΓΓΛΕΣΗΣ ΕΚΔΟΤΗΣ

ΕΤΟΣ Γ΄.-ΤΟΜΟΣ Β΄.-ΑΡ. 24

Α΄. ΕΚΔΟΣΙΣ ΕΠΙ ΕΚΛΕΚΤΟΥ ΧΑΡΤΟΥ

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ «ΘΕΡΜΙΔΩΡ» — Β. ΣΑΡΔΟΥ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΕΙΜΕΝΟΝ. Ὁ θεσμὸς τοῦ γάμου ὑπὸ κριτικῶν ἐποψῶν (συνέχεια καὶ τέλος) ὑπὸ Α. Ἐθ. Ροντήρη.—Ἀλφόνσου Δωδέ Νουμάς Ρουεστάν (μυθιστορία, συνέχεια).—Ἀπὸ τὴν ξενιτιά. Δύο γοννέτα, ὑπὸ Α. Γραικοῦ.—Ἰδέαι καὶ ἐντυπώσεις.—Δ. Ὀλλανέσκου, πρεσβευτοῦ τῆς Ρουμανίας : Ὁ πρῶτος χορὸς (κωμῳδία μονόπρακτος, συνέχεια, μετάφρασις Ν. Μοσχάκη).—Λέων Δελιδ.—Ὁ «Θερμιδῶρ» τοῦ Σαρδοῦ.—Ὁ Δασύπους.—Πενθεὺς καὶ Μαινάδες.—Θήρα δορκάδων ἐν Αἰγύπτῳ.—Νεώτερα : Ἐπιστημονικά καὶ καλλιτεχνικά.—Εὐτρόπελα.—Στιγμαὶ τέρψεως.—Γράμματα.

ΕΙΚΟΝΕΣ. Ὁ ποιητὴς τοῦ νέου δράματος «Θερμιδῶρ» Β. Σαρδοῦ.—Λέων Δελιδ. Ὁ ἀποθανὼν μουσουργὸς τῆς Λακμέ.—Φυσικὴ ἱστορία : Ὁ δασύπους ἢ Τατοῦ.—Ὁ Πενθεὺς διωκόμενος ὑπὸ τῶν Μαινάδων (Καλλιτεχνία. — Ἀντίγραφον τῆς εἰκόνος τοῦ ζωγράφου *Gleyre*).—Ἦθη καὶ ἔθιμα : Θήρα δορκάδων ἐν Αἰγύπτῳ.

ΕΙΣ ΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ : Η ΚΟΡΗ ΚΑΙ Ο ΚΡΙΝΟΣ, ποίημα ἐξόχου περιπαθείας καὶ τρυφερότητος τοῦ ποιητοῦ κ. Γερασίμου Μαρκοῦ ἄ.—Ο ΙΔΙΩΤΙΚΟΣ ΒΙΟΣ ΤΟΥ ΣΑΧΟΥ ΤΗΣ ΠΕΡΣΙΑΣ, περιεργόταται καὶ πισταὶ ἀποκαλύψεις ἐκ τῆς περιγύσεως τῆς κυρίας *Jane Dieulafoy*.—Τὸ τέλος τῆς κωμῳδίας Ο ΠΡΩΤΟΣ ΧΟΡΟΣ τοῦ ἐν Ἀθήναις πρεσβευτοῦ τῆς Ρουμανίας κ. Δ. Ὀλλανέσκου.—Ἡ συνέχεια τοῦ μυθιστορήματος ΝΟΥΜΑΣ ΡΟΥΕΣΤΑΝ, οὗ τὴν μετάφρασιν ἀνέλαβε γνωστὸς δόκιμος μεταφραστὴς, κλπ. Εἰκόνας δὲ θὰ ἔχωμεν τὸν Μεισδονιέ, τὸν Διάπην, τὸν Ἀρτανιάν τοῦ *Doré* καὶ ἄλλας.

Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ

ΥΠΟ ΚΡΙΤΙΚΗΝ ΕΠΟΨΙΝ

[Συνέχεια καὶ τέλος].

Ἐν ὑπάρχωσι φράσεις τινὲς ὑποδεικνύουσαι οὐχὶ εὐνοῦν αἰσθημα πρὸς τὸν γάμον, τοῦτο δηλοῖ, ὅτι καὶ ὁ Ἰησοῦς καὶ ὁ Παῦλος ἐπροτίμων τὴν ἀγαμίαν, ὡς μᾶλλον συντελοῦσαν κατὰ τὰς τότε ιδέας πρὸς ἐπίτευξιν τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, ἀλλ' ὁσάκις κατὰ τὴν θεωρίαν αὐτῶν πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ἀκολασίας πρέπει νὰ τελεσθῇ γάμος, οἱ θεμελιωταὶ τῆς θρησκείας ἡμῶν βαθέως ἐνόησαν τὴν φύσιν αὐτοῦ καὶ τὴν ἀνάγκην νὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ ἀγνότης τῆς σχέσεως ταύτης. Ἐκ φράσεων τινῶν, λαμβανομένων μονομερῶς καὶ οὐχὶ συμφώνως πρὸς τὸ ὅλον πνεῦμα τοῦ Εὐαγγελίου, δὲν δυνάμεθα νὰ ἐρμηνεύσωμεν ἀληθῶς τὰς ιδέας αὐτοῦ. Ὁ εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος παριστᾷ τὸν Ἰησοῦν λέγοντα: οὐκ ἤλθον βαλεῖν εἰρήνην ἐπὶ τὴν γῆν, ἀλλὰ μάχαιραν. Δυνάμεθα ἄραγε ἐντεῦθεν νὰ συμπεράνωμεν, ὅτι ὁ Ἰησοῦς δὲν ἐδίδαξε τὴν ἀγάπην;

Ἡμεῖς νομίζομεν, ὅτι ὁ Ἰησοῦς δὲν ἠδύνατο ν' ἀπαγορεύσῃ ἀπολύτως σχεδὸν τὴν διάζευξιν τῶν συζύγων, ἂν ἐπίστευεν, ὅτι ὁ γάμος δὲν περικλείει ἐν ἑαυτῷ εἰμὴ θεραπείαν ὑλικῶν ὀρέξεων. Ἡ αἰωνιότης τοῦ συζυγικοῦ συνδέσμου, τὸν ὁποῖον ἐπιβάλλει ὁ Ἰησοῦς, κατ' ἀντίθεσιν μάλιστα πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ μωσαϊκοῦ νόμου, ἐπιτρέποντος τὴν ἐπὶ πάσῃ αἰτίᾳ ἀπόλυσιν τῆς συζύγου, ἀποδεικνύει ἐναργῶς, ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶχεν ὑψηλοτέραν περὶ γάμου ιδέαν τῆς πρὸς αὐτὸν ἀποδιδομένης. Ἄλλως τε καὶ τὸ πρῶτον μέρος τῆς σοβαρᾶς ἐκείνης ἐντολῆς: *ὅτι ὁ Θεὸς συνέζευξεν ἄνθρωπος μὴ χωριζέτω* περιέχει ρητὴν διακήρυξιν, ὅτι ἐν τῇ συζεύξει ἄνδρὸς καὶ γυναικὸς λειτουργεῖ ὁ Θεὸς καὶ ὅτι ὁ γάμος εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς ἰδίας αὐτοῦ παρεμβάσεως. Εἶναι ἀνόσιον καὶ ἀπρεπὲς νὰ ὑποθέσῃ τις, ὅτι ὁ Ἰησοῦς θὰ ἀνemiγνυε τὴν ἐνέργειαν τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ καταρτίσει τοῦ γάμου, ἂν ἐπίστευεν ὅτι ὁ γάμος δὲν εἶναι ἄλλο εἰμὴ θεραπεία ὑλικῶν ἡδονῶν ἢ διακανόνισις ὠφέλιμος κοινωνικῶν συμπεριόντων.

Ἄλλως τε καὶ ὁ Ἰησοῦς ἠναγκάζετο νὰ διακρίνῃ ὡς ἐπιβαλλομένην τὸσφ μᾶλλον τὴν διὰ τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθήματος ἐξαγνισμὸν τοῦ γάμου, ὅσφ σπουδαιότερα ἢ ἄλλοτε ἦν κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους ἡ ἠθικὴ ἔκλυσις. Σαφῆ ἀπόδειξιν τούτου φέρουσι τὰ σοβαρὰ ἐκεῖνα νομοθετικὰ μέτρα, τὰ ὁποῖα ἐλήφθησαν τότε ἐν Ρώμῃ. Ἐν ᾧ χρόνῳ ὁ Ἰησοῦς ἐζήτηε θρησκευτικῶς νὰ ἐξαγνίσῃ τὸν γάμον καὶ ἀνυψώσῃ τὰ ἐρειπωθέντα ἀγαθὰ ἦθη, ὁ αὐτοκράτωρ Αὐ-

γουστος δι' ἐτέρων, ὑπὸ τινα ἐποψίαν φαινομένῳ ἀντιθέτων, μέσῳ ἐπέδωκε τὸν αὐτὸν σκοπὸν, διὰ τοῦ νόμου τούτεστι: *Julia Poppia Poppaea* καὶ τοῦ νόμου *Julia de adulteriis coercendis*. Ἄμφότεροι οἱ νόμοι οὗτοι, καὶ μάλιστα ὁ δεύτερος, διὰ τῶν διατάξεων αὐτῶν προϋποθέτουσι ἐσχάτην κοινωνικὴν ἔκλυσιν. Ὁ μὲν πρῶτος ἐπῆγε σοβαρὰς ζημίας κατὰ τῆς ἀγαμίας, ὡς πηγῆς διαφθορᾶς, ὁ δὲ δεύτερος, παραπονομένων εὐλόγως τῶν ἀγάμων, ὅτι δὲν δύνανται τὰ εὐρώσιν ἐναρέτους συζύγους, προέβη εἰς τοσαύτην αὐστηρότητα κατὰ τῆς μοιχείας, ὥστε νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν ἐπὶ μοιχείᾳ καταγγελίαν εἰς πάντα τρίτον, καταστήσας δηλαδὴ δημοσίαν τὴν περὶ τούτου ἀγωγὴν. Ὅπως ἐννοήσωμεν τὴν σοβαρότητα τῶν λόγων, οἱ ὁποῖοι ἠνάγκασαν τὸν Αὐγουστον νὰ προβῇ εἰς τοιοῦτον αὐστηρὸν νομοθέτημα, ἀρκεῖ νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὰ ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου κρατούντα κατὰ τὴν προηγουμένην ἐποχὴν τῶν αὐστηρῶν ἡθῶν τῆς ρωμαϊκῆς κοινωνίας, ὅτε ἡ ἄπιστος σύζυγος δὲν ἠδύνατο νὰ καταγγεληθῇ εἰμὴ μόνον ὑπὸ τοῦ συζύγου ἢ τοῦ πατρὸς αὐτῆς καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ δικασθῇ εἰμὴ μόνον ἐνώπιον οἰκογενειακοῦ δικαστηρίου καὶ κεκλεισμένων τῶν θυρῶν.

Κατὰ τὰ ἀνωτέρω λοιπὸν, συμφώνως πρὸς τὴν φύσιν τοῦ θεσμοῦ τούτου καὶ συμφώνως πρὸς τὴν κοινωνικὴν κατάστασιν τῶν χρόνων ἐκείνων, ἀκριβῆ εἶχον ιδέαν περὶ γάμου οἱ ἰδρυταὶ τῆς Ἐκκλησίας. Ἀφ' οὗ δὲ παρ' αὐτῶν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἀνεγνωρίσθη ὁ ἱερός χαρακτήρ τοῦ θεσμοῦ τούτου, ἡ Ἐκκλησία καλῆ τῇ πίστει καὶ ἐκ γνησίου θρησκευτικοῦ αἰσθήματος εἶχε λόγον νὰ παρέμβῃ εἰς τὸν γάμον, εἶναι δὲ ἀδιάφορον, ἂν τυχὸν κατὰ τὴν παρέμβασιν ταύτην οἱ διευθύνοντες τὰ τῆς Ἐκκλησίας ἐκινήθησαν ἐν τῇ Δύσει ἢ καὶ παρ' ἡμῖν, ἐξ ὁλοκλήρου ἢ κατὰ τι, ἐκ λόγων θεοκρατικῶν ἢ ἄλλων αἰτιῶν ἀσχετῶν πρὸς τὰς ἀνάγκας τῆς εἰλικρινοῦς θρησκευτικῆς πίστεως.

Καὶ κατὰ ταῦτα μὲν ὑποθέτομεν, ὅτι εἴμεθα σύμφωνοι πρὸς τοὺς θεολόγους. Ἐπερασιπθέντες ὅμως τὰς περὶ γάμου ἐντολάς τοῦ Ἰησοῦ δὲν ὑποχρεούμεθα βεβαίως ν' ἀποδεχθῶμεν κατὰ γράμμα ὡς ὀρθὰς καὶ πάσας τὰς περὶ τοῦ θεσμοῦ τούτου ἐπικρατούσας ιδέας, αἱ ὁποῖαι ἕνεκα τῆς ἀλλοιώσεως τῶν παρ' ἡμῖν ἡθῶν δύνανται νὰ καταλήξωσι κατὰ τὴν ἀληθῆ καὶ εἰλικρινῆ ἐξέτασιν τῶν πραγμάτων οὐχὶ εἰς ὑποστήριξιν ἀλλ' εἰς πλήρη ἀρνησιν τῆς εὐγενοῦς καὶ ὑψηλῆς ἐννοίας τοῦ γάμου.

VI

Ἐξετάσωμεν ἤδη τὴν ἐννοιαν τοῦ μυστηρίου καὶ μάλιστα τοῦ μυστηρίου τοῦ γάμου.

Δὲν γνωρίζομεν ἂν ὑπάρχει ἐν τῷ ἠθικῷ ἡμῶν βίῳ λέξις, περὶ τῆς ἐννοίας τῆς ὁποίας ἔπρεπε νὰ ἔχωμεν ἀκριβεστέραν ἀντίληψιν ἢ περὶ τῆς λέξεως ταύτης. Ἡ τοιαύτη ἢ τοιαύτη ἀντίληψις τῆς ἐννοίας τοῦ γάμου δύναται κατ' αὐστηρὰν λογικὴν ἀνάγκην ἢ νὰ μᾶς ὑψώσῃ ἠθικῶς ἐν τῇ συνειδήσει ἡμῶν ἢ νὰ μᾶς καταρρίψῃ ἐν αὐτῇ, ὡς διαβιούντας καθόλου ἐκτὸς τοῦ σεμνοῦ τῆς ἠθικῆς κύκλου.

Ἡ λέξις μυστήριον κατὰ τὰς ἐπικρατούσας ιδέας περικλείει προφανῶς ἐννοιαν ὑπερφυσικῆν. Ἐπομένως ἂν ἐξετασθῇ ἡ ἐννοια τῆς λέξεως ταύτης ἀνεξαρτήτως πάσης θεολογικῆς ἢ κοινωνικῆς προλήψεως, ἀποδείκνυται ἐννοια ἀκατανόητος. Ὑπάρχουσι πολλοί, οἱ ὁποῖοι προθύμως ἐκ τούτου θὰ συνεπέραναν, ὅτι ἡ ἐννοια τοῦ μυστηρίου εἶναι προφανῶς καὶ καθολοκληρίαν ψευδῆς. Ἄλλ' ἡμεῖς καὶ ἐν γένει μὲν δὲν παραδεχόμεθα, ὅτι πᾶν τὸ μὴ ἐννοούμενον εἶναι ἀναγκαιῶς καὶ ψευδές, καὶ ἀποδείξιν τούτο εἶναι, ὅτι πολλάκις ἀλήθειαι ἀκλονήτου λογικότητος καὶ σαφηνείας διῆλθον ἀκατανόητοι πρὸ τῶν ὀμμάτων τῆς ἀνθρωπότητος, ἀλλ' ἰδίως δὲν δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν τούτο ἐπὶ τοῦ μυστηρίου τοῦ γάμου. Νομίζομεν, ὅτι, ἂν ἀρχῇ τις ἐπεκράτησεν ἰσχυρὰ ἐπὶ τοῦ κόσμου τούτου ἐπὶ αἰῶνας πολλούς, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ μὴ περικλείῃ θεμελιώδη τινὰ καὶ σοβαρὰν ἀλήθειαν μετ' ὅλην τὴν κατ' ἐπιφάνειαν παραδοξότητα αὐτῆς. Ψευδεῖς ἀρχαὶ πολλάκις ὑπερίσχυσαν, ἀλλὰ διαρκῶς καὶ μονίμως ἐπὶ μακρὰν ἱστορικὴν περίοδον δὲν ἴσχυον οὐδεμία ἀρχὴ στερουμένη σπουδαίας λογικῆς ὑποστάσεως. Ὡς καὶ αὐτὴ ἡ δουλεία ἐν τῇ ἀρχαιότητι ἄρχεται νῦν δικαιολογούμενῃ. Ἡ ἀνθρωπότης οὐδέποτε ἔπαθε μόνιμον ἔκλειψιν λογικότητος. Ὁ ἀνθρώπινος νοῦς, μετ' ὅλας τὰς τρικυμίας, τὰς ὁποίας τοσοῦτον συχνὰ ἐξήγειραν κατ' αὐτοῦ τὰ λυμαινόμενα τὸν κόσμον τοῦτον πάθη καὶ συμπερόντα, κατάρθωσεν ὅμως πάντοτε νὰ μὴ ἀπολέσῃ τὰ ἔχνη τῆς προόδου, εἰς ἣν, ὡς ὑπὸ τινος πολιτικοῦ ἀστέρου, σελαγίζοντος διὰ μέσου τῶν αἰώνων, ὀδηγεῖται ὑπὸ τῆς μεγάλῃς ἐκείνης δυνάμεως, ἡ ὁποία εἶναι ἀδιάφορον ἡμῖν ἤδη, ἂν καλεῖται θεία πρόνοια ἢ ἂν θεωρεῖται ὡς ἀποτέλεσμα τῶν φυσικῶν αὐτοῦ τοῦ κόσμου στοιχείων.

Πρόοδος ὅμως δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ὑπάρξῃ οὐδεμία, ἂν ὑποτεθῇ δυνατὴ ἢ ἐπὶ

μακρούς αιώνας έκλειψις τῆς λογικότητος τοῦ ἀνθρώπου.

Ἄν τοῦτο εἶναι ἀληθές, ὀφείλομεν ἐκ τῶν προτέρων νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι τὸ μυστήριον τοῦ γάμου, ὡς ἀρχὴ δεσπόασα ἐπὶ πλείστους μὲν αἰῶνας κατὰ τὸ παρελθόν, μέλλουσα δὲ, κύριος εἶδε, ἐπὶ πόσους ἔτι αἰῶνας νὰ δεσπόσῃ ἐπὶ τῆς γῆς, περιέχει λογικὴν βῆσιν ἀνεξάρτητον τοῦ ὑπερφυσικοῦ αὐτῆς περιχαλύμματος.

Ἄλλὰ καὶ ἐκ τῆς κατ' ἰδίαν ἐξετάσεως τοῦ ζητήματος θὰ καταλήξωμεν εἰς τὸ αὐτὸ συμπέρασμα.

Ἡ λέξις μυστήριον περικλείει καθ' ἡμᾶς χρησιμότητα, οἷαν παρέχει ἐν τῇ νομικῇ ἐπιστήμῃ ἡ ἔννοια τοῦ νομικοῦ πλάσματος. Ἐν τῇ νομικῇ ἐπιστήμῃ πολλάκις ἀλήθειά τις ἐπεκράτησε δανεισθεῖσα μορφήν ψεύδους. Πολλάκις τούτέστιν ἡ ἀνάπτυξις τῆς ἀνθρωπίνης διανοίας δὲν ἦτο μὲν ἀρκούντως ὑψηλή, ὅπως περιλάβῃ τὴν ἀληθῆ φύσιν καὶ τὸν ἀληθῆ δικαιολογικὸν χαρακτήρα ἀντικειμένου τινος, εἶχεν ὅμως ἀρκετὴν δύναμιν ὅπως ἐνοήσῃ κατ' οὐσίαν τὸν ἀληθῆ τρόπον, καθ' ὃν εἶδει νὰ ρυθμισθῶσι αἱ περὶ τὸ ἀντικείμενον τοῦτο νομικαὶ σχέσεις. Κατὰ τὰς τοιαύτας περιπτώσεις αἱ μὲν διδόμεναι λύσεις τῶν σχετικῶν ζητημάτων εἶναι κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ὀρθαί, ὁ πρὸς ὑποστήριξιν ὅμως αὐτῶν παρεχόμενος ὑπὸ τοῦ νομοθέτου λόγος εἶναι ψευδής. Τοιοῦτον πλάσμα τῶν νόμων ἐν τῇ ἐπιστήμῃ τοῦ Διεθνoῦς Δικαίου ἀπετέλεσεν ἡ ἀρχή, ὅτι τὸ πλοῖον εἶναι τμήμα τοῦ ἐθνικοῦ ἐδάφους. Αἱ ἐκ τῆς ἀρχῆς ταύτης ἀπορρέουσαι συνέπειαι εἶναι κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ὀρθαί, καὶ εἰς τοῦτο κυρίως ἀπέβλεπεν ἡ ἀνθρωπότης, εἰς τὸ νὰ κανονίσῃ δηλαδὴ ὀρθῶς τὰ σχετικὰ πρακτικὰ ζητήματα. Ἡ ἀρχὴ ὅμως καθ' ἑαυτὴν ἀποδείκνυται καὶ ἐκ πρώτης ὄψεως ἐντελῶς ψευδὴς καὶ παράλογος. Μεθ' ὅλην ὅμως τὴν ἔλλειψιν λογικότητος ἴσχυσε καὶ ἐπιστεύθη ὡς ἀλήθεια σοβαρά, ἀποτελέσασα μάλιστα, δύναται τις εἰπεῖν, σταθμὸν προόδου τοῦ Διεθνoῦς Δικαίου, διότι ἐχρησίμευεν εἰς τὸ νὰ διασωθῶσιν ἄλλαι πραγματικαὶ ἀλήθειαι τὰς ὁποίας ἔνεκεν ἀτελοῦς αὐτῆς ἀναπτύξεως, ἡ ἀνθρωπότης δὲν ἠδύνατο ἀκόμη νὰ διακρίνη, καὶ τὰς ὁποίας ἤρξατο νῦν διακρίνουσα διὰ τῆς ἀναλύσεως τῶν διαφόρων λειτουργιῶν τοῦ πλοίου καὶ τῶν δικαιωμάτων τῶν Κρατῶν.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἔπεται, ὅτι τὰ νομικὰ πλάσματα εἶναι προϊόντα νωθρᾶς συνειδήσεως τοῦ δικαίου καὶ ὅτι ἡ ἔννοια αὐτῶν καταρρέει, καθόσον προάγεται ἡ ἀντίληψις τῆς ἀληθοῦς φύσεως τῶν ἀντικειμένων, τὰ ὁποῖα πρόκειται νὰ ὑποβληθῶσιν εἰς δικαιολογικὸν χαρακτηρισμόν.

VII

Ἀνάλογον πρὸς τὸν τοῦ νομικοῦ πλάσματος χαρακτήρα φέρει καθ' ἡμᾶς, ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ καὶ κοινωνικῇ ἡμῶν οἰκο-

νομίᾳ, τὸ μυστήριον τοῦ γάμου. Καίπερ ἔννοια ὑπερφυσικὴ καὶ ἀκατανόητος, ὅμως ἴσχυσεν ἐπὶ αἰῶνας καὶ θὰ ἰσχύσῃ ἐπὶ μακρόν, διότι περικλείει ἀλήθειαν, ἡ ὁποία λαμβάνει μὲν ἐνίσχυσιν καὶ ἐπικύρωσιν διὰ τῆς ἐκκλησιαστικῆς τελετῆς, ἡ ὁποία ὅμως εἶναι ριζικῶς ἀνεξάρτητος ἀπ' αὐτοῦ. Ἡ ἀλήθεια αὕτη εἶναι ἡ ἱερότης ἡ πηγάζουσα ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως τοῦ ὑπὸ τὴν εὐγενεστάτην καὶ τελειοτάτην αὐτοῦ ἔποψιν θεωρουμένου γάμου. Ἡ ἱερότης αὕτη, ὡς εἴπομεν, εἶναι ἀνεξάρτητος ἀπὸ τῆς ἐκκλησιαστικῆς τελετῆς, εἶναι δ' εὐκόλον νὰ πεισθῶμεν περὶ τούτου, ἂν θεωρήσωμεν τὸν πρὸ τοῦ χριστιανισμοῦ γάμον, ὁ ὁποῖος, ἐξεταζόμενος ὑπὸ τὴν ἀρίστην αὐτοῦ μορφήν καὶ ἀνεξαρτήτως τῶν διαφορῶν, αἱ ὁποῖαι ἐπήλθον ἐκ τῆς διὰ τοῦ χριστιανισμοῦ ἠθικῆς ἀνυψώσεως τῆς γυναικός, δὲν ὑπελείπετο οὐσιωδῶς τοῦ γάμου, οἷος διεμορφώθη μετὰ τὴν ἀναγκαστικὴν ἐπιβολὴν τῆς ἐκκλησιαστικῆς τελετῆς. Βεβαίως ἡ σχέσις τῆς Πηνελόπης καὶ τοῦ Ὀδυσσεύς, ἐκείνης μὲν διαμενούσης ἀκάμπτιον ἐπὶ εἰκοσιν ἔτη εἰς τοὺς πειρασμούς καὶ τὰς ἐκδίασεις τσοσούτων νέων καὶ εὐγενῶν μνηστήρων, τούτου δὲ περιφρονούντος τὴν εὐνὴν καλλιζώνου νύμφης καὶ ἀποστέρηγοντος καὶ αὐτὴν τὴν ἀθανάσιαν χάριν τῆς πίστεως καὶ τῆς ἀγάπης πρὸς τὴν οἰογένειαν καὶ τὴν σύζυγον αὐτοῦ, ἡ τοιαύτη λέγομεν σχέσις, ἡ θεσπεσίας ὑμνηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ὀμήρου, δὲν εἶναι οὐσιωδῶς κατωτέρα ὑπὸ ἠθικὴν ἔποψιν οὐδενός χριστιανικοῦ γάμου, ἔστω καὶ ἂν οὗτος ἠυλογῆθῃ ὑπὸ εἰκοσάδος πρεσβυτέρων καὶ μητροπολιτῶν. Ἄλλως τε καὶ ἡ κατ' οὐσίαν ὁμοιότης τοῦ χριστιανικοῦ γάμου πρὸς τὸν ἐκτός τοῦ χριστιανισμοῦ τελούμενον ἀποδεικνύεται καὶ ἐκ τοῦ ἐν τῷ ἡμέτερῳ χριστιανικῷ δικαίῳ ἰσχύοντος ἔτι ὀρισμοῦ τοῦ γάμου, ὁ ὁποῖος θαυμάζεται παγκοσμίως ὡς λαμπρὰ ἀποκρυστάλλωσις τῶν εὐγενεστάτων περὶ γάμου ἰδεῶν, καὶ ὁ ὁποῖος ἐν τούτοις δὲν εἶναι ἄλλο εἰμὴ ὁ ὀρισμὸς ἐκεῖνος τοῦ Μοδεστίνου, ἀκμάσαντος ἕνα καὶ πλέον αἰῶνα πρὸ τῆς ἀνακηρύξεως τῆς χριστιανικῆς πίστεως, ὡς ἐπισήμου τοῦ ρωμαϊκοῦ κράτους θρησκείας, καὶ πολὺ πρὶν ἢ ἡ ἐκκλησιαστικὴ τελετὴ θεωρηθῇ ὡς ἀναγκαία πρὸς νόμιμον κατάρτισιν τοῦ γαμικοῦ συνδέσμου.

Ἄλλ' ἐκτός τῶν ἱστορικῶν τούτων λόγων, ἕτερον ἀποδεικτικὸν στοιχεῖον οὐσιωδέστατον καὶ ἰσχυρότατον παρέχουσιν ἡμῖν αὐτὰ τὰ σύγχρονα ἡμῶν ἦθη καὶ αἱ ἐπικρατοῦσαι περὶ γάμου ἰδέαι. Νομίζομεν ὅτι, ἡ παρ' ἡμῖν τῆς θρησκευτικῆς πίστεως κατάστασις εἶναι τοιαύτη, ὥστε, ἐκτός ὀλίγων καὶ σπανιωτάτων ἐξαιρέσεων, οὐδεὶς τῶν νυμφευομένων πιστεύει εἰλικρινῶς καὶ μετὰ τῆς πρεπούσης δυνάμεως, ὅτι ὁ Θεὸς ἀναμιγνύεται πράγματι ἐν τῇ τελετῇ τοῦ γάμου αὐτοῦ καὶ ἐξαγιάζει αὐτὸς τὴν ἄλλως δῆθεν μὴ δυναμένην νὰ

ἐξαγιασθῇ στενωτάτην τῶν συζύγων ἔνωσιν. Ἄν μόνον ἡ ἐκκλησιαστικὴ τελετὴ ἐδημιούργει τὸν ἱερόν τοῦ γάμου χαρακτήρα, τότε, ἐλλειπούσης ἢ ἀτελοῦς λειτουργούσης τῆς θρησκευτικῆς πίστεως, οἱ πλείστοι τῶν παρ' ἡμῖν γάμων θὰ ἦσαν σχέσεις κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ἀνήθικοι, διότι, ὡς εἴπομεν, οὐδεμίαν ὑπάρχει παρ' ἡμῖν πεποιθησις, ἡ ἀτελεστάτη καὶ καθόλου ἀνεπαρκής, περὶ τῆς τοῦ Θεοῦ παρεμβάσεως ἐν τῇ τελείῃ τοῦ γάμου. Δὲν ἔχει δὲ σπουδαίαν ἐπιρροὴν ἡ ὑπόθεσις, ὅτι παρ' ἀνθρώπους τοῦ λαοῦ δύναται τυχὸν νὰ ὑπάρχῃ τοιαύτη πεποιθησις, διότι παρ' αὐτοῖς συνήθως αἱ ἰδέαι περὶ Θεοῦ καὶ μυστηρίου εὐρίσκονται ἔτι εἰς νεφελώδη καὶ ἀμόρφωτον κατάστασιν, ἀποκλείουσιν τὴν εἰλικρινῆ τῶν πραγμάτων ἀντίληψιν καὶ συνείδησιν. Ἐν τούτοις εἶναι βέβαιον, ὅτι ἡ κοινωνία ἡμῶν θεωρεῖται καὶ σέβεται πάντας τοὺς παρ' ἡμῖν γάμους ὡς εὐπρεπεστάτας καὶ ἀμέμπτους ἠθικὰς σχέσεις. Ἐντεῦθεν ἀναγκαιῶς ἀπορρέει συμπέρασμα, τὸ ὁποῖον δὲν πρέπει νὰ κρύπτωμεν, συμπέρασμα σοβαρόν, ὅτι ἡ κοινωνία ἡμῶν ἀναγνώριζει, ὅτι οὐ μόνον ἐν τῇ θρησκευτικῇ τελετῇ, ἀλλὰ καὶ ἐκτός αὐτῆς δύναται ὁ γάμος ν' ἀντλήσῃ πλήρη τὴν ἱερότητα αὐτοῦ.

VIII

Καθ' ἡμᾶς ἐκ τῆς ἀναλύσεως τῆς σοβαροτάτης πασῶν τῶν κοινωνικῶν σχέσεων ἔπεται, ὅτι ἡ ἱερότης τοῦ γάμου πηγάζει ἐκ τῆς ἐνότητος τῶν ψυχῶν, τῆς παραγομένης διὰ τοῦ ἀληθοῦς ἔρωτος, τοῦ ὁποῖου ὁ γάμος εἶναι ἢ πρέπει νὰ ᾖναι ἡ ἐπίσημος διαβεβαίωσις καὶ τελειοτάτη παράστασις.

Ἰχνη σοβαρὰ τῆς τοιαύτης ἀντιλήψεως τοῦ γάμου εὐρίσκομεν καὶ παρὰ Ῥωμαίους ἔτι. Καὶ ἀληθῶς ἦν ἀδύνατον ἡ ἄκρα τοῦ ρωμαϊκοῦ πνεύματος ὀξύτης περὶ τὸν ἀκριβῆ χαρακτηρισμόν τῶν νομικῶν πράξεων νὰ ἐπλανᾶτο καθόλου περὶ τὴν κατανόησιν τῆς ἀληθοῦς φύσεως τσοσούτων σοβαρᾶς κοινωνικῆς σχέσεως. Παρὰ Ῥωμαίους ἔν τῶν κυρίων χαρακτηριστικῶν τοῦ ἀληθοῦς γάμου ἦν ἡ affectio nuptialis, ἥτοι ἡ ἀγάπη τῶν νυμφευομένων, ἰδιάζουσαν ἔχουσα σημασίαν καὶ ἀνεξάρτητος οὔσα τῆς συναίνεσεως αὐτῶν πρὸς γάμον. Ἐντεῦθεν ἔπεται, ὅτι δὲν ἔρκει παρ' αὐτοῖς πρὸς συναίν ἡμῶν ἀπλῶς ἡ συναίνεσις, συνδυαζομένη μετὰ τινων τύπων, ὡς παρ' ἡμῖν πρακτικῶς γίνεται καὶ ἐπισήμως πιστεύεται. Ἡ συναίνεσις — καὶ ἀποροῦμεν πῶς ἀμελεῖται ἡ σοβαρὰ ἔννοια τῆς θεμελιώδους ταύτης διακρίσεως — ἡ συναίνεσις, consensus, ἀρκεῖ πρὸς σύστασιν οἰουδήποτε κοινοῦ συναλλάγματος, ἐν ᾧ ἡ affectio nuptialis εἶναι τὸ μέσον ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον προσδίδει εἰς τὸν γάμον τὸν ὑπέροχον αὐτοῦ ἠθικὸν χαρακτήρα. Παρὰ Ῥωμαίους λοιπὸν ἀπρητίτο τὸ ὑψηλότερον καὶ οὐσιωδέστατον ἐκεῖνο στοι-

χεῖον, τὸ ὁποῖον ἔχει τὴν πηγὴν αὐτοῦ ἐν τῇ ἐνδοτάτῃ οὐσίᾳ τῆς ψυχῆς, καὶ τὸ ὁποῖον ἐξασφαλίζει τὴν ἀληθῆ τῶν νυμφευομένων, ὡς ὄντων ὑπερόχων, ἔνωσιν. Παρὰ Ῥωμαίους ἀπρῆτετο ἐν τῷ γάμῳ καὶ ὁ ἀνώτερος ἐκείνος παράγων, ὁ ὁποῖος δημιουργεῖ τὴν ἔνωσιν τῶν ἀνθρώπων ἀναλόγως τῆς ἐνσυνειδήτου καὶ λογικῆς αὐτῶν φύσεως καὶ ὁ ὁποῖος ἀνυψοῖ αὐτὴν ὑπεράνω τῆς κτηνώδους ὁρμῆς τῶν λοιπῶν ζώων. Εἶναι δὲ ἀναγκαῖα ἡ ἀνύψωσις αὐτῆ, ἵνα ὁ ἄνθρωπος φέρει μεθ' ἑαυτοῦ πάντοτε τὴν ἐπίγνωσιν τῆς λογικότητος καὶ ἠθικότητος αὐτοῦ, ἐπίγνωσιν, τῆς ὁποίας δὲν δύναται ν' ἀποχωρισθῆ οὐδ' ἐν τῷ μέσῳ τῶν σφοδρότερων παραφορῶν τοῦ πάθους του. Ἡ δύναμις τῆς ἐπίγνωσεως ταύτης, ἐνεργούσης ὡς κέντρον ὄξυ ἐπὶ τῆς βουλήσεως τοῦ ἀνθρώπου, ἀναγκαιῶς ἐπιβάλλει τὴν τροποποίησιν καὶ ἀνύψωσιν ὅλων τῶν αἰσθημάτων, ὅσα ἔχει κοινὰ ὁ ἄνθρωπος μετὰ τῶν κτηνῶν.

Ἡ ἀνύψωσις ὁμοῦ καὶ ἐξανθρώπισις, οὕτως εἰπεῖν, τῶν τοιοῦτων αἰσθημάτων ἐνεργεῖται μόνον διὰ τῆς ἀγάπης, ὅταν ἡ ἀγάπη λαμβάνῃ τοιαύτην δύναμιν, ὥστε νὰ ἐπιφέρῃ τὸ αἰσθηματὶ τῆς συγχωνεύσεως τῆς ἰδίας ὑπάρξεως ἐν τῇ ὑπάρξει τοῦ ἀγαπωμένου προσώπου. Ἡ δὲ συγχώνευσις αὕτη δὲν δύναται νὰ τελεσθῆ ἀπλῶς διὰ τῆς ἐνώσεως τῶν σωμάτων, διότι ἡ προσωπικότης τοῦ ἀτόμου δὲν ἐγκτεῖται κυρίως ἐν τῷ σώματι, ἀλλ' ἐν τῇ συνθέσει τῆς ψυχῆς αὐτοῦ. Ἡ συγχώνευσις ἐπομένως, ἡ ἀληθῆς δὲν δύναται νὰ τελεσθῆ εἰμὴ ἐν τῷ στοιχείῳ ἐκείνῳ, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ τὴν ἀγνωστάτην καὶ ἐσωτάτην οὐσίαν τῆς ἀγαπωμένης ὑπάρξεως.

Τὴν ἐνότητά τῶν ψυχῶν ἐκφράζει καθ' ἡμᾶς καὶ ὁ Ἰησοῦς διὰ τῆς νευρώδους ἐκείνης φράσεως: "Ὅστε οὐκ ἔτι εἰσὶ δύο, ἀλλὰ σὰρξ μία, φράσεως, ἡ ὁποία θὰ ἦτο περιττὴ, ἂν ἀνεφέρετο μόνον, ὡς δύναται νὰ ὑποτεθῆ, εἰς τὴν ἔνωσιν τῶν σωμάτων, εἰς ὑπόθεσιν δηλαδὴ, τὴν ὁποῖαν οἱ ἄνθρωποι δὲν εἶχον ἀνάγκην νὰ διδαχθῶσι παρὰ τοῦ Ἰησοῦ. Οὐδὲ θὰ ἀνεμίγνυνεν, ὡς εἶπομεν, ὁ Ἰησοῦς ἐν τῇ καταρτίσει τοῦ γάμου τὸν Θεόν, ἂν περὶ τοιοῦτου μόνον ἀντικειμένου ἐπρόκειτο.

Ἡ συναίσθησις τῆς μεταξὺ τῶν ἀγαπωμένων ἐνότητος τῶν ψυχῶν καθαγιαίνει πᾶσαν σχέσιν τοῦ γάμου, ὡς ἐξωτερικὴν ἐκδήλωσιν τοῦ ἐνωτικῆς τούτου ψυχικοῦ αἰσθηματος. Τὴν ἀλήθειαν ταύτην βεβαίως εἶχε κατὰ νοῦν ὁ δαίμονιος Οὐγκώ, λέγων πρὸς τὸ ἀγαπώμενον πρόσωπον

Rien ne peut te ternir, ὁ pur albâtre; et, [même]

Dans les ravissement de l'amour accepté, Tu restes la candeur, étant la volupté.

Ἡ ἀγνότης ἐν τῇ παραφορᾷ τῆς ἡδονῆς, τὴν ὁποῖαν τοσοῦτον σαφῶς καὶ μετὰ τοσαύτης δυνάμεως ἐκφράζει ὁ ποιητής,

δὲν εἶναι δυνατόν νὰ νοηθῆ ἄνευ τῆς ἐξαγνιστικῆς δυνάμεως, τὴν ὁποῖαν διαχέει ὁ ἔρω. Ἡ ἐξαγνιστικὴ αὕτη δύναμις πηγάζει ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως τοῦ ἰσχυροῦ τούτου αἰσθηματος. Κατὰ τὴν ὠραίαν ἰδέαν τοῦ Λεϊβνιτίου τὸ ἀγαπᾶν συνίσταται εἰς τὸ νὰ εὐρίσκη τις τὴν ἰδίαν αὐτοῦ εὐτυχίαν ἐν τῇ εὐτυχίᾳ τοῦ ἀγαπωμένου προσώπου. Ἐντεῦθεν ὁ ἔρω παρίσταται ὡς εὐγενὲς ἐλατήριον θυσῶν χάριν τοῦ ἀγαπωμένου προσώπου, ἐλατήριον τὸ ὁποῖον λαμβάνον τὴν μείζονα αὐτοῦ ἔντασιν, φέρει τὴν ἔννοιαν τῆς ἐξαφανίσεως τοῦ ἐγωϊστικοῦ στοιχείου τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ ὑπάρξει τοῦ ἀντικειμένου, τὸ ὁποῖον μᾶς ἐμπνέει τὴν σφοδρὰν πρὸς αὐτὸ συμπάθειαν. Ἡ ἐνότης τῆς ψυχῆς εἶναι ἱερά, διότι εἶναι ἡ ἐπὶ τῆς γῆς πραγματοποίησις τοῦ ὑπάτου βαθμοῦ τῆς ἀγάπης, τοῦ ὑπάτου δηλαδὴ βαθμοῦ τῆς ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἀγαθοποιῶ δυνάμεως, τῆς ὁποίας ἀκένωτος πηγὴ καὶ προσωποποίησις εἶναι αὐτὸς ὁ Θεός. Κατὰ ταῦτα οὐχὶ δυνάμει ποιητικῆς ἐξάρσεως, ἀλλ' ἕνεκα τῆς φύσεως αὐτῆς τῶν πραγμάτων, ἡ ἐνότης τῶν ψυχῶν εἶναι ἀκτίς θεοῦ φωτὸς λάμπουσα καὶ ἐξαγιάζουσα τὰ ἄδυστα τοῦ νυμφικοῦ θλάχμου, εἶναι ἀόρατος, ἀλλ' ἀληθῆς καὶ πραγματικώτατος σύνδεσμος, συνδέων τὴν νυμφικὴν παστάδα πρὸς τὴν ἐν τῷ οὐρανῷ θείαν ἀγάπην, ἥτοι πρὸς αὐτὸν τὸν Θεόν. Τοιοῦτοτρόπως ἡ διὰ τῆς ἀγάπης ἐνότης τῶν ψυχῶν εἶναι ἡ ἐνθέωσις τοῦ ἀνθρώπου.

Αἱ σκέψεις αὗται δύνανται μὲν νὰ ὑπομνήσωσι σχετικὴν τινα παρὰ Πλάτωνι θεωρίαν, ἀλλὰ θὰ ἦτον ἀτυχῆς ἡ μεταξὺ αὐτῶν σύγχυσις. Παρὰ Πλάτωνι ὁ ἔρω, παραγόμενος ὑπὸ τῆς φυσικῆς τοῦ ἀνθρώπου τάσεως εἰς δημιουργικότητα ἐν γένει, πνευματικὴν καὶ ὕλικήν, θεωρεῖται ὡς μέσον ἀντιλήψεως τοῦ κάλλους, ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τοῦ ὁποῖου δρᾷ. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἀντιλαμβάνομεθα τοῦ κάλλους ὑπὸ τὴν πραγματικὴν καὶ σχετικὴν αὐτοῦ ἔννοιαν, ὅπως συνήθως δηλαδὴ ἐκδηλοῦται ἐν τῇ φύσει, ἀκολουθῶς δὲ ὑπὸ τὴν ἀπόλυτον αὐτοῦ ἔννοιαν, ἥτοι ἀνεξαρτήτως τόπου, χρόνου καὶ ὕλης, καὶ ἐπὶ τέλους διὰ τοῦ ἔρωτος ἐρχόμεθα εἰς ἀντιλήψιν τῆς ἐννοίας τοῦ Θεοῦ, καθὸ τῆς ὑψίστης τοῦ κάλλους τελειότητος. Ἄλλ' ἡ θεωρία αὕτη, ὡς γνωστόν, ἀκριβῶς ἕνεκα τῆς ἄκρας αὐτῆς γενικότητος καὶ τοῦ ὑπερβολικοῦ αὐτῆς ἰδεαλισμοῦ, φέρει ἐξουδετέρωσιν τῆς διαφορᾶς τῶν φύλων. Ἐν τούτοις ἡ διαφορὰ τῶν φύλων ἐνισχύει τὴν πρὸς ἐνότητα τάσιν τῶν ψυχῶν, ὡς μαρτυρεῖ ὅλη ἡ ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητος, παρ' ἣ ἐκτός τοῦ γάμου σπανίως θὰ εὕρη τις παραδείγματα τοιαύτης πρὸς ἀλλήλους ἀφοσιώσεως, ὁποῖα συνηθέστατα παρέχει ὁ ἀληθῆς καὶ ἀπόλυτος σύνδεσμος ἀνδρὸς καὶ γυναικός.

Διὰ τῆς ἐνότητος τῶν ψυχῶν, τῆς πη-

γαζούσης ἐκ τῆς ἀγάπης, ἐξηγεῖται καὶ τὸ περιέργον φαινόμενον τῆς λύσεως τῆς γυναικείας αἰδοῦς ἐν τῷ γάμῳ. Βεβαίως εἶναι παράδοξον γεγονός, ὅτι ἡ σεμνὴ παρθένος, ἡ ὁποία αἰσθάνεται πορφουρμένως τὰς παρειὰς αὐτῆς ἐπὶ τῷ πονηρῷ βλέμματι αὐθάδους διαβάτου, αἰφνης μετὰ τὸν γάμον καὶ μόλις διαβῆ τὸν οὐδὸν τοῦ νυμφικοῦ θαλάμου δὲν ἐπιφυλάττει ἐκ τῆς συστολῆς αὐτῆς ἢ μικρὸν τμήμα καὶ τόσον ἴσως μόνον ὅσον ἀρκεῖ, ὅπως ἐξεγεῖρη ἔτι μᾶλλον κατὰ τὴν ἐπίσημον ἐκείνην στιγμὴν τὸ γόητρον τῆς ἰδίας καλλονῆς. Ἐντεῦθεν καθίσταται ἄξιον ἀπορίας ποῦ ἄρ' γε κρύπτονται, αἱ κατὰ Πίνδαρον,

κρυπταὶ
κλειδεὲς
ἱερῶν φιλοτήτων;

Καθ' ἡμᾶς ὅταν οἱ νεόνυμφοι συνδέωνται δι' ἀγάπης βαθείας καὶ εἰλικρινούς, ὅταν αἱ ψυχαὶ αὐτῶν, ἐλαυνόμεναι ὑπὸ τοῦ ἔρωτος, ὁρῶσιν εἰς ἔνωσιν ἐξαλείφουσαν πᾶσαν μεταξὺ αὐτῶν διαφορὰν, δὲν ὑπάρχει τότε ἡ ἐλάχιστος καὶ ἐκ συνηθείας παραγόμενος λόγος αἰδοῦς, διότι ἡ ψυχὴ ἐκατέρου ἀνήκει εἰς τὸν ἄλλον καὶ οὐδεὶς βεβαίως αἰδεῖται τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν. Ἐν τῇ ἀγάπῃ λοιπὸν τῶν νυμφευομένων κείνται, αἱ κατὰ Πίνδαρον μυστικαὶ κλειδεὲς τῶν ἱερῶν ἐνώσεως.

IX

Δὲν δύνανται ὁμοῦ πάντες οἱ ἄνθρωποι νὰ ἔχωσι τὴν συνειδήσιν τῆς διὰ τοῦ ἔρωτος παραγομένης ψυχικῆς ἐνότητος. Πρὸς τοῦτο ἀπαιτεῖται καὶ εὐαισθησία ψυχῆς καὶ ποιά τις μὀρφωσις καὶ περιστάσεις ἀρμόζουσαι. Μόνον οἱ ἐκλεκτοὶ δύνανται ν' ἀντιληφθῶσι τοῦ ἔρωτος, ὅφ' οἶον ἐποψίν ἐθεωρήσαμεν αὐτόν. Οὐχὶ δὲ σπανίως ζητεῖται διὰ μαχαίρων καὶ περιστροφῶν νὰ ἐπιβληθῆ ἡ συμπάθεια ἐπὶ τῆς ἀγαπωμένης ὑπάρξεως. Ὁ ἐγωϊστικὸς οὗτος τρόπος τοῦ ἀγαπᾶν οὐ μόνον ἐν Εὐρώπῃ δὲν εἶναι σπάνιος, ἀλλὰ καὶ παρ' ἡμῖν ἤρξατο συμβαίνων. Ὡς χαρακτηριστικὸν τῶν ἡθῶν εἶναι ἄξιον μνείας, ὅτι πρὸ ὀλίγου χρόνου παράφορος ἔραστῆς ἐν τινὶ πόλει τῆς Θεσσαλίας, ἀντὶ διὰ θυσῶν νὰ ἐλύσῃ τὴν ἐκλεκτὴν τῆς καρδίας του, ἐκρήμνισεν αὐτὴν ἐντός φρέατος καὶ καθήσας ἐπὶ τοῦ στομίου, ὥστε νὰ μὴ ἀκούωνται αἱ κραυγαὶ τοῦ θύματος, ἠπειλεῖ νὰ τὴν ἀφήσῃ νὰ πνιγῆ, ἂν δὲν τῷ ὑπέσχετο ἔρωτα.

Τοιαύτης ὑπαρχούσης καταστάσεως, ἡ ἐξαγίασις τοῦ γάμου δὲν δύναται νὰ ἐπιέλθῃ ἢ δι' ἐξωτερικοῦ τιος ἢ τεχνητοῦ μέσου, ἥτοι διὰ πλάσματος. Ἐντεῦθεν πηγάζει εὐλόγως ἡ παρέμβασις τῆς Ἐκκλησίας. Λίαν δὲ φυσικῶς ἔρχεται ἡ παρέμβασις τῆς χριστιανικῆς μάλιστ' Ἐκκλησίας ἐν τῷ γάμῳ, διότι πρόκειται περὶ δημιουργίας ἢ ἐνισχύσεως, εἰς τὸν ὑπάτον

βαθμὸν καὶ ὑπὸ τὴν εὐγενεστάτην αὐτοῦ μορφήν, τοῦ αἰσθήματος τῆς ἀγάπης, τοῦ αἰσθήματος δηλαδὴ ἐκείνου, τὸ ὅποιον ἀποτελεῖ αὐτὴν τὴν βάσιν τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας. Τοιοῦτοτρόπως ὡσάκις αἱ τραχεῖαι ψυχαὶ τῶν ἀνθρώπων δὲν δύναται νὰ ἀρθῶσιν ἀφ' ἑαυτῶν εἰς τὸ ὕψος ἐκεῖνο τοῦ γάμου, τὸ ὅποιον δημιουργεῖ ὁ ἔρωσ, ἡ Ἐκκλησία ἐνεργοῦσα διὰ τῆς θρησκευτικῆς πίστεως ἐπιβάλλει ἐξωθεν τὸ αἰσθημα τῆς πρὸς ἀλλήλους αἰωνίας καὶ ἀπολύτου ἀφοσιώσεως τῶν συζύγων. Διὰ τῆς μεθόδου ταύτης, ἂν ὑπάρχει εἰλικρινῆς καὶ ἔνθερος θρησκευτικὴ πεποίθησις ἐπέρχεται μέχρι τινὸς βαθμοῦ τὸ αὐτὸ σχεδὸν ἐξοχὸν ἀποτελεσμα, τὸ ἐκ τῆς αὐθορμῆς ἀγάπης προερχόμενον. Οἱ τοιοῦτοι σύζυγοι ἀνήκουσιν εἰς ἀλλήλους, διότι τοιαύτην ἔλαβον παρὰ τοῦ Θεοῦ ἐπιταγήν. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι παρ' αὐτοῖς ἐλλείπει ἡ πλήρης ἐκείνη συνειδήσις τῆς ἀφοσιώσεως, ἡ ὅποια ὑπάρχει ἐν τῇ αὐθορμῆτι τῶν ψυχῶν ἐνώσει. Ἐνταῦθα διὰ τεχνικοῦ μόνον μέσου ἐπέρχεται ἡ ἀνύψωσις τοῦ κοσμικοῦ μέχρι τοῦ θείου, ἀλλ' ὅπωςδὴποτε ἐνωσῆς τις ψυχῶν γίνεται.

X

Εἶναι ὁμως φανερόν, ὅτι ὡσάκις δὲν ὑπάρχη οὔτε ἰδραία καὶ ἔνθερος θρησκευτικὴ πεποίθησις, οὔτε ἔρωσ εἰλικρινῆς καὶ ἀληθῆς μεταξύ τῶν νυμφευομένων, ὁ γάμος εἶναι δύσκολον νὰ πιστευθῆ, ὅτι ἀποτελεῖ ἠθικὴν σχέσιν σοβαρῶς ἀνωτέραν τοῦ κοινοῦ καὶ προσωρινοῦ συνδέσμου ἐνὸς ἀνδρὸς μετὰ τινος γυναικός. Ὁ γάμος τότε δὲν ἀποτελεῖ εἰμὴ ἐνωσιν τῶν σωμάτων, ἡ ὅποια εἶναι ἐντελῶς πραγματικὴ, διότι ὅλα τὰ ἐνούμενα στοιχεῖα εἶναι πράγματα. Καὶ παρὰ Ῥωμαίους δὲ ὅταν ἐκ τοῦ γάμου ἔλειπεν ἡ affectio nuptialis, τούτέστιν ἡ ἀγάπη μεταξύ τῶν νυμφευομένων, ὁ γάμος τότε ἐχαρακτηρίζετο ὡς παλλακεία. Ἀληθῶς ἡ σχέσις αὕτη, στερουμένη τοῦ δημιουργοῦντος τὸν ἀληθῆ γάμον στοιχείου, κατ' οὐδὲν σχεδὸν διαφέρει τῆς ἐμπορικῆς συντροφίας, εἰς τὸ ἑταιρικὸν κεφάλαιον τῆς ὁποίας κατατίθενται ἐκτὸς τῶν ἀκινήτων καὶ κινητῶν κτημάτων, καὶ δύο ἀνθρώπινα σώματα. Πόσον διαφέρει ἡ σχέσις αὕτη τῆς ἄλλης εὐγενοῦς σχέσεως, τοῦ ἀληθοῦς δηλαδὴ γάμου, αἰσθάνεται τις ζωηρότερον, ἂν θεωρήσῃ τὰς συνεπειάς. αἱ ὁποῖαι ὑπὸ τινὰ ἐποψιν δύναται ν' ἀκολουθήσωσιν ἐκ τῆς ἐντελοῦς ταύτης ἐνώσεως. Διότι πᾶσα ἐνωσις ἐντελῶς πραγματικὴ ὑπάγεται καθ' ὀλοκληρίαν εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου. Ἐντεῦθεν ἐπεται, ὅτι, ὑπὸ θεωρητικὴν ἐποψιν, ἐν τῇ τοιαύτῃ σχέσει ἡ ἐκπλήρωσις παντὸς μεταξύ τῶν συζύγων καθήκοντος, ἔστω καὶ τοῦ μᾶλλον ἰδιάζοντος, δύναται νὰ ἐκδραστηθῆ δι' ἀγωγῆς καὶ διὰ παρεμβάσεως χωροφυλάκων. Μόνον ὁ ἐπὶ τῆς ἐνώσεως τῶν ψυχῶν διὰ τῆς ἀγάπης ἢ τῆς Ἐκκλησίας στριζόμενος ἀληθῆς τῶν συ-

ζύγων σύνδεσμος, ὡς ἐξόχως ἠθικὴ σχέσις, ἔχει τὴν δύναμιν ν' ἀποκρούσῃ μακρὰν τῶν ἀδύτων αὐτοῦ τὴν ἐνέργειαν τοῦ νόμου, διότι ὁ νόμος δὲν δύναται νὰ ἐπιβληθῆ ἐπὶ τῶν ψυχῶν, διότι αἱ ψυχαὶ εἶναι αἴυλοι καὶ ἀνεπίδεκτοι οἰουδήποτε καταναγκασμοῦ.

XI

Ἐπὶ τέλους ὁ γάμος δύναται νὰ λάβῃ τὴν ἐξαγιασιν αὐτοῦ ἐκ τοῦ σκοποῦ τῆς ἀνατροφῆς τέκνων. Ὁ ἄνθρωπος δὲν πιστεύομεν, ὅτι καθ' ὀλοκληρίαν καὶ πάντοτε εἶναι ἀγαθὸν ζῶον ὑποθέτομεν μάλιστα ὅτι ἐνέχει πολλὴν ἀλήθειαν ἢ ἰδέα τοῦ Γκαῖτε περὶ τῆς ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου χρήσεως τῆς λογικῆς δυνάμεως, μεθ' ἧς ἐπρόκτισεν αὐτὸν ὁ Θεός :

Er nennt's Vernunft und braucht's allein
Nur thierischer als jeder Thier zu sein.

Ἄλλ' εἶναι βέβαιον, ὅτι, ἂν δὲν εἶναι πάντοτε ἀγαθός, πάντοτε ὁμως περιέχει φύσει ἢ δύναται φύσει ν' ἀποκτήσῃ τὴν συνειδήσιν τῆς ἀδικίας του. Ἐντεῦθεν ἡ παραγωγή καὶ ἀνατροφή ἀνθρώπου, ὄντος πεπρωκισμένου διὰ συνειδήσεως τούτέστι διὰ θείας τινος δυνάμεως, εἶναι πρῶξις ἱερά, ἐξαγιαζούσα καὶ τὸν γάμον, ὁ ὁποῖος χάριν αὐτῆς συνάπτεται. Δὲν λέγομεν τι περὶ τῶν χάριν τῆς ἀνατροφῆς τῶν τέκνων ὑφισταμένων θυσιῶν καὶ στερησεων, διότι ἂν ὁ σκοπὸς αὐτῶν δὲν ἦτο ἱερός, ἢ ἐπιρροὴ αὐτῶν ἐπὶ τοῦ ἡμετέρου ζητήματος θὰ ἦτο ἐλαχίστη.

Τὴν διὰ τοῦ τρόπου ὁμως τούτου ἐπερχομένην ἱερότητα τοῦ γάμου θεωροῦμεν κατωτέραν τῶν προηγουμένων, διότι ἡ ἱερότης τοῦ μεταξύ τῶν συζύγων συνδέσμου ἐπέρχεται ἐξ ἀντανανκλάσεως, διὰ τῆς ἱερότητος τούτέστι τοῦ σκοποῦ, χάριν τοῦ ὁποῖου συνάπτεται. Ἡ ἄμεσος μεταξύ τῶν συζύγων σχέσις δὲν περιβάλλεται ἐνταῦθα ὑπὸ τοῦ κοσμοῦντος τὰς λοιπὰς ἀνωτέρου χαρακτῆρος. Οἱ τοιοῦτοι σύζυγοι δὲν αἰσθάνονται πρὸς ἀλλήλους στοργὴν τινα, εἰμὴ, οὕτως εἶπεῖν, διὰ τῆς καρδίας τῶν τέκνων των. Ἡ ἰδία ἐκάστου προσωπικότης, ἀνεξαρτήτως τῆς σχέσεως αὐτῆς πρὸς τὸ τέκνον, οὐδεμίαν σχεδὸν κέκτηται ἐπὶ τοῦ ἄλλου ἐπιρροήν.

XII

Συνοψίζοντες τὰς σκέψεις ἡμῶν παρατηροῦμεν, ὅτι καθ' ἡμᾶς ἐξ ἴσου τῆς ἀληθείας ἀπέχουσιν ἀμφότεραι αἱ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ζητήματος ὑποστηριζόμεναι θεωρίαι, ἢ τε θεωρία, καθ' ἣν ἡ ἀγιότης τοῦ γάμου πηγάζει μόνον ἐκ τῆς ἐκκλησιαστικῆς εὐλογίας, καὶ ἡ θεωρία, καθ' ἣν πάντοτε δύναται δῆθεν νὰ συναφθῆ ἀληθῆς γάμος καὶ ἄνευ παρεμβάσεως ἐκκλησιαστικοῦ τινος λειτουργοῦ.

Ἐκ τῶν πολλῶν δὲ συμπερασμάτων, τὰ ὁποῖα ἀπορρέουσιν ἐκ τῶν σκέψεων ἡμῶν, περιοριζόμεθα ἤδη νὰ σημειώσωμεν ἐκεῖνα μόνον, τὰ ὁποῖα περιέχουσι μείζον ὑπὸ κοινωρικὴν ἢ νομικὴν ἐποψιν ἐνδιαφέρον.

Ἐν πρώτοις σημειοῦμεν, ὅτι ἡ μνηστεία κατὰ τὰς ἀνωτέρω σκέψεις ἀποτελεῖ ἀναγκαίαν προϋπόθεσιν τοῦ γάμου. Λέγοντες ὁμως μνηστείαν ἐννοοῦμεν οὐχὶ ἀπλῶς τὴν τυπικὴν ἀνταλλαγὴν τοῦ συμβολικοῦ δακτυλίου, ἡ ὁποία, ὡς καὶ πολλοὶ τῶν γάμων, στεροῦνται συνήθως ἠθικῆς τινος σημασίας, ἀλλ' ἐν γένει τὴν σχέσιν ἐκείνην, ἐξ ἧς δύναται νὰ πηγᾶσῃ ἡ ἀναγκαία ἠθικὴ βάσις τοῦ ἱεροῦ γάμου, ἡ ἀγάπη τῶν νυμφευομένων. Ἀφ' οὗ δὲ ἡ ἀγιότης τοῦ γάμου πηγάζει ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως τῆς σοβαρᾶς ταύτης σχέσεως, ὑφ' οὗς ὁρους ἐξεθέσαμεν, οὐδὲν ὑπάρχει κατ' οὐσίαν κώλυμα, ὅπως ἀναγνωρισθῆ τὸ κύρος τοῦ πολιτικοῦ γάμου, τοῦλάχιστον διὰ τοὺς ἀλλοδαπούς, ἢ τοὺς μὴ ὀρθοδόξους, ὡς ἀνεγνωρισθῆ ἤδη κατ' ἀρχὴν ἀπὸ τοῦ 1874 καὶ ἐν Ῥωσίᾳ, ἐν χώρᾳ δηλαδὴ ἡ ὁποία εἶναι ὁμόδοξος ἡμῶν καὶ ἐν τῇ ὁποίᾳ τὸ θρησκευτικὸν αἰσθημα βεβαίως εἶναι ἀσυγκρίτως ἀγνώτερον καὶ ἰσχυρότερον ἢ παρ' ἡμῖν.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΑΘ. ΡΟΝΤΗΡΗΣ

ΝΟΥΜΑΣ ΡΟΥΜΕΣΤΑΝ

(συνέχεια)

Καὶ ἐξηκολούθει παίζων ἐπιχώρια ἄσματα ὁ Βαλμαζοῦρ κατευχαριστῶν τοὺς πάντας. Ἐν τέλει δὲ παύσαντος αὐτοῦ ἡ Ὀρτενσία, ἥτις ἀπ' ἀρχῆς μετὰ προφανοῦς συγκινήσεως ἤκουεν αὐτόν, θραύσασα ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς ρόιδο ἀφ' οὗ ἐκρέματο τὸ ἄνθος αὐτοῦ ζωηρὸν πορφυροῦν ἔδωκεν αὐτὸ ὡς δῶρον εἰς τὸν μουσικόν, ὅστις λίαν ὑπερηφάνως ἐκρέμασεν αὐτὸ ἀπὸ τὰς χορδὰς τοῦ ὄργανου του.

VI

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Τρεῖς μῆνες διέρρευσαν ἀπὸ τοῦ εἰς τὸ ὄρος τῆς Καρδούης ταξιδίου των.

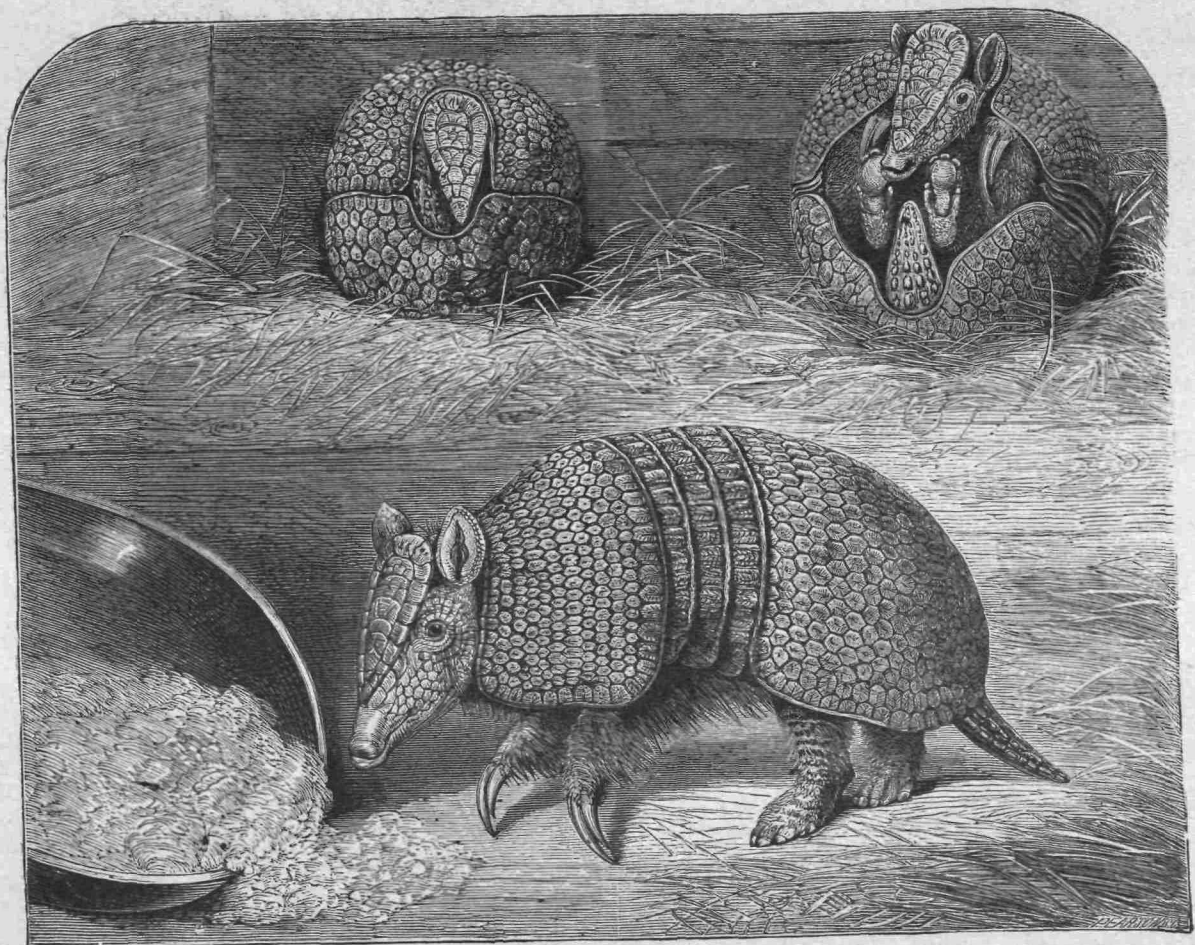
Ἡ Βουλὴ συνεκλήθη εἰς Βερσαλλίας καὶ προεμήνυε θορυβώδεις τὰς συζητήσεις. Ἐντεῦθεν κάκειθεν προσέτρεχον βουλευταὶ καὶ γερουσιασταὶ δι' ἐκτάκτων ἀμαξοστοιχιῶν, ἀπὸ τῶν παραθύρων τῶν ὁποίων προβάλλοντες τὰς κεφαλὰς ἐκραύγαζον, ἐσύριζον τοὺς ἀντιζήλους λέγοντες ὅτι εἰς τὴν βουλὴν θὰ ἴδουν τί θὰ γείνη.

Μεταξὺ πάντων διὰ τε τὴν ζωηρότητα καὶ τὸν θόρυβον ἦν ὁ Ρουμεστάν. Ἦδη ἀφ' ἧς εἰσῆλθεν εἰς τὴν βουλὴν εἶχεν ἐκφωνήσει καὶ δύο λόγους. Πανταχοῦ, ὅπου εὕρισκετο, εἶτε ἐν τῇ δωματίῳ τῶν ἐπιτροπῶν, ἐν τοῖς σταθμοῖς σιδηροδρόμων, ἐν καπηλείοις, πανταχοῦ ὠμίλει καὶ ὠμίλει διαρκῶς, δεικνύων ὅτι διπλοῦν διῆγε βίον καὶ ὡς δικηγόρος καὶ ὡς πολιτικός, διότι κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ παλαιοῦ του κυρίου Σενιέ, εἰσελθὼν εἰς τὸ βουλευτήριον, δὲν ἀπέβαλε τὰς πρὸς τὰ Ἀνάκτορα συνθηθείας του, καὶ καθ' ἐκάστην

ΛΕΩΝ ΔΕΛΙΒ

Ὁ ἀποθανὼν μουσουργὸς τῆς Λακμῆ

ΦΥΣΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ: Ο ΔΑΣΥΠΟΥΣ Η ΤΑΤΟΥ

Ο ΠΡΟΜΗΤΗΣ ΔΙΟΚΟΜΕΝΟΣ ΥΠΟ ΤΟΝ ΜΑΙΝΑΛΩΝ

Καλλιτεχνία—Αρχιτέκτονας τῆς εἰκόνης τοῦ ζωγράφου Gleyre

ἐσπέραν ἀπὸ τῶν ἐξ μέρει τῶν ὀκτῶ πολλὸς κόσμος συνωστίζετο περὶ τὴν θύραν τοῦ γραφείου τοῦ κειμένου κατὰ τὴν ὁδὸν Σκριμπ. Θὰ ἐνόμιζέ τις ὅτι εὕρισκετο πρὸ μεγάρου πρεσβείας τινός. Ὁ πρῶτος γραμματεὺς του, σύμβουλος του, φίλος του ἀντάξιός ἦτο, Μεζάνης καλούμενος καὶ μεσημβρινός, καθὼς ὅλοι οἱ ἀποτελοῦντες τὸ γραφεῖόν του. Ἄλλοι γραμματεῖς αὐτοῦ ἦσαν οἱ κ. κ. Ροσμῶρ καὶ Λαππαρᾶς νέοι καλῶς μορφωμένοι καὶ ἐξ εὐγενῶν ἐπαρχιωτῶν καταγόμενοι οἵτινες ἦσαν ἐπὶ τῆς ὑποδοχῆς τῶν ἐπισκεπτῶν τοῦ Ρουμestάν.

Καὶ ὁ κόσμος ἐξηκολούθει ἐπισκεπτόμενος ἀθρόος τὸν Νουμᾶν καὶ οἱ δυστυχεῖς γραμματεῖς ἐκρύγαζον ἀλληλοδιαδόχως: «Ἡ δούκισσα τοῦ ἀγίου Κυριακοῦ... ἡ μαρκησία τῆς Βελγιάρδης κτλ.»

Μεταξὺ τῶν γραμματέων τοῦ Νουμᾶ καὶ τρόπον τινὰ τέταρτος τοιοῦτος ἦτο ὁ μαμελοῦκος αὐτοῦ Μπομπάρ, ὅστις περὶ οὐδὲν ἄλλο ἠσχολεῖτο ἢ περὶ τὴν ἀνά τούς Παρισίους διασχάλισιν τῆς δόξης τοῦ κυρίου του. Ἐν τούτοις, ἐὰν ἐκρινέ τις ἐκ τῆς ἐξωτερικῆς περιβολῆς αὐτοῦ, δὲν ἐκέρδαινε πολλὰ χρήματα, ἀλλ' εἰς τοῦτο δὲν ἔπταιεν ὁ Ρουμestάν. Πλὴν ὅμως ἐξῆς ὡς ἀληθῆς παράσιτος πότε ἐδῶ καὶ πότε ἐκεῖ αὐτιζόμενος διὰ νὰ μεταδίδῃ τὰς εἰδήσεις του, ὧν οὐδεὶς ἐτόλμα νὰ διαμφισβητήσῃ τὸ κύρος.

— Μάλιστα, κύριοι... Ἐχω νὰ σὰς εἶπω κάτι πολὺ σπουδαῖον...

— Τί λοιπόν;

— Ἐπυροβόλησαν τὸν στρατηγόν!..

Καὶ οἱ πάντες εὐρέθησαν ἐν ἐκστάσει ἀλληλοκουτταζόμενοι.

— Καὶ οἱ ἀσφαλτοὶ σας, καλέ μου, ποῦ εἶναι;

— Ἄ! μάλιστα! οἱ ἀσφαλτοὶ... ἔχω μίαν ὑπόθεσιν πολὺ καλλιτέραν...

Καὶ χωρὶς ποσῶς νὰ ταραχθῇ διὰ τὴν μικρὰν ἐντύπωσιν, ἦν παρήγαγεν ἡ εἰδησις τῆς δολοφονίας τοῦ στρατάρχου, ἤρχισε νὰ διηγήται τοὺς νέους αὐτοῦ συνδυασμούς. «ὦ! εἶναι λαμπρά, ἐξαιρετος ὑπόθεσις καὶ πολὺ μολαταῦτα ἀπλῆ. Ἐπρόκειτο νὰ ἀρπάσῃ τὰς 120 χιλιάδας φράγκων, ὡς δῶρον, ἅς ἡ Ἑλβετικὴ κυβέρνησις δίδει κατ' ἔτος διὰ τὰς ὁμοσπονδιακὰς βολὰς· διότι ἦν καλὸς κυνηγός, καὶ ἐξηκολούθει πλάττων ὄνειρα καὶ ἀπαριθμῶν ὅλα τὰ μέλλοντα κατορθώματα, ὅσα ἠδύνατο νὰ χωρέσῃ ὁ φρενητιώδης νοῦς του, ὅτε διέκοψεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν ὀνείρων του ἡ ἀφίξις τοῦ Μεζάν ἐρχομένου ἀπὸ τοῦ μεγάρου τοῦ ἐσπευσμένου.»

— Ἐχω μεγάλην εἰδήσιν!... εἶπε ῥίπτων τὴν πετσέταν ἐπὶ τῆς τραπέζης... Τὸ ὑπουργεῖον ἔπεσε.

— Καὶ εἶναι δυνατόν;

— Ὁ Ρουμestάν ἐπῆρε τὸ χαρτοφυλάκιον τοῦ ὑπουργείου τῆς δημοσίας ἐκπαίδευσως!

— Τὸ ἤξευρα, εἶπεν ὁ Μπομπάρ.

Καί, βλέπων τὸ ὑπομειδιάμα των:

— Μάλιστα, ναί, τὸ διαθεβαῖω, κύριοι... ἤμην ἐκεῖ κάτω... ἀπ' ἐκεῖ ἔρχομαι.

— Καὶ δὲν τὸ ἐλέγατε;

— Διὰ τί νὰ τὸ 'πῶ... ἀφοῦ ποτέ σας δὲν μὲ πιστεύετε...

Ὁ Ρουμestάν ἐγένετο ὑπουργός!

— Ἄ! παιδιὰ μου, τί διάβολος ποῦ εἶναι ὁ ἀφέντης μας, ἐπανελάμβανεν ὁ μέγας Λαππαρᾶς κινούμενος ἐν τῷ καθίσματι του... Πῶς τὰ ἐτελείωσε μιά χραὸ ὅλα!

Ὁ Ροσμῶρ σκανδαλισμένως ἀπεκρίθη:

— Ἄς μὴ ὀμιλῶμεν περὶ τούτων, ἀγαπητέ μου... ὁ Ρουμestάν εἶναι πνεῦμα εὐφυές... καὶ ἀκόμη θὰ μεγαλώσῃ.

Ἐν τῷ ἀντιθαλάμῳ τοῦ μεγάρου τοῦ Νουμᾶ, ἐν ᾧ περιέμενον οἱ ὑπηρεταὶ κρατοῦντες ἐπὶ τῶν βραχιόνων των τὰ ἐπανωφόρια τῶν κυρίων των ἤρξατο ὑπόκωφος τις θόρυβος. Ἡ δὲ Ροζαλία, κατὰ τὸ σύνθηδες ὑπεδέχετο τοὺς προσερχομένους ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς διεσκευασμένη ὡς κήφῳ χειμερινῷ. Ἐπίσης πλήρῃ ἐπισκεπτῶν ἦσαν καὶ τὰ παρακείμενα δωμάτια, ἀπερ' ἀλληλοδιαδόχως ἐκενοῦντο καὶ ἐπληροῦντο αὐθωρεῖ ὑπὸ τῶν προσερχομένων ἐπισκεπτῶν, οὓς ἡ Ροζαλία, ἀνεξικρέτως ὑπεδέχετο προσμειδιῶσα, ἀλλὰ καὶ ὑπερηφάνως μιμηθεῖσα, ὡς πρὸς τοῦτο, τὴν θείαν Πορτάλ. Οὐδεμίαν ἢ Ροζαλία εἰδείκνυε, διὰ τὴν νέαν τῆς τύχης τῆς μεταβολῆς, συγκίνησιν, ἀλλὰ πρὸς πάντας ἐφέρετο ὁμοίως μέχρις ἐσπέρας, ὅτε ἀπαντήσασα τὸν Μεζάν εἶπεν: «Ἄ! κύριε Μεζάν...» Διὰ τῆς φράσεως ταύτης τῆς διακεκομμένης μόνον οἱ δύο των συνενοήθησαν, ὁ ψυχρὸς μεσημβρινὸς καὶ ἡ ἔνθερος Παρισινή.

«Ἐρχόμεν νὰ βεβαιωθῶ ἐὰν ἡ εἰδήσις εἶναι ἀληθής... ἀλλὰ τώρα πλέον δὲν ἀμφιβέλλω περὶ τούτου...» εἶπε δεικνύων τὰς πλήρεις ἐπισκεπτῶν αἰθούσας Ἡ Ροζαλία τοῦ ἔδωκε τηλεγράφημα ὅπερ ἔλαβε παρὰ τοῦ συζύγου τῆς καὶ χαμηλοφώνως εἶπε: «Ἐ! τί λέγετε, λοιπόν, τώρα;»

— Εἶναι πολὺ, ἀλλ' ἀληθές.

— Καὶ σὺ δὲν τό... εἶπε καὶ ἀφῆκεν αὐτὸν διὰ νὰ προσαγορεύσῃ ἄλλους νεωστὶ προσελθόντας.

Καὶ ὁ κόσμος ἐξηκολούθει ἐρχόμενος εἰς ἐπίσκεψιν τοῦ νέου ὑπουργοῦ. Μεταξὺ τῶν προσερχομένων διέκρινε τις ἀνθρώπους λίαν σημαντικούς φέροντας καὶ εἰδήσεις περὶ τῆς Βουλῆς, περὶ οὓς ἐσχηματίζοντο ἄλλοι ὀμιλοὶ χειρονομοῦντες καὶ φωνάζοντες, ἐν οἷς καὶ πολλὰί περιέρχοι γυναῖκες. Πανταχοῦ δὲ ἤκουε τις: «Τί ἄνθρωπος, τί ἄνθρωπος!»

Ἐν τινι γωνίᾳ ὁ γέρον Μπεσοῦ καθηγητῆς εἰς τὸ *Kollégion τῆς Γαλλίας* λίαν ἄσχημος ἔχων μεγάλην τὴν ρίνα χωμένην κυριολεκτικῶς εἰς τὰ βιβλία ἐλάμβανε σημειώσεις διὰ νὰ συζητήσῃ περὶ Ρουμestάν καὶ τῆς ἐπιτυχίας του.

(Ἔπειτα συνέχεται.)

ΙΣΤΑΙ ΚΑΙ ΕΝΤΥΠΩΣΙΣ

Καὶ ὁ ἥττον εὐπρόσδεκτος ἀνὴρ εὐρί-

σκει μειδίαμα παρ' αὐτῇ τῇ ψυχροτέρῳ τῶν γυναικῶν· διότι καὶ ἡ μὴ δυναμένη ν' ἀγαπήσῃ ἡμᾶς, συμπαθεῖ ἐν τούτοις τι ἐξ ἡμῶν: τὴν ἐπιθυμίαν μας.

Αἱ γυναῖκες φθάνουσιν εἰς ὑψηλότερον ἡμῶν ἠθικὸν μεγαλεῖον, πλὴν πίπτουσι ταχύτερον καὶ βαθύτερον εἰς τὴν ἀβυσσον· ἔχουσι περισσότερον ἡμῶν πάθος, πλὴν οὐδὲν αἰσθημα τιμῆς.

Τὸ πάθος φέρει ἡμᾶς ταχύτατον, οὐδεμιᾶς ἔχον ἀνάγκην βοήθειας.

Ἡ ἐλπίς εἶνε ὡς ὁ νυκτερινὸς οὐρανός: οὐδεμία γωνία αὐτοῦ εἶναι τοσοῦτω σκοτεινή, ὥστε ὁ ἐπιμένων ὀφθαλμὸς νὰ μὴ ἀνακαλύψῃ τινὰ ἀστέρα.

O. ΦΕΓΓΙΕ.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΞΕΝΗΤΙΑ. — ΔΥΟ ΣΩΝΝΕΤΑ

I

Κόρη ἀφράτη μὲ στῆθια σὰν τὸ γάλα,
Μ' ὀλόξανθα μαλλιά, σὰν τὸ χρυσάφι,
Μὲ μάγουλα π' ὁ Ἐρωτας τὰ βάφει
Ρόδισμα οὐράνιο ραίνοντας μιά στάλα;

Σὰν κ' ἐσένα δὲν εἶναι πλάσματ' ἄλλα,
Σὲ λαχταρῶ σὰ διψασμένο ἄλαφι.
Νὰ τ' ἀγαπήσω ἡ Μοῖρά μου τὸ γράφει
Τὰ δύο σου μαῦρα μάτια τὰ μεγάλα.

Ἐσ' εἶσ' ἡ εὐτυχία μου, ἐσὺ τὸ φῶς μου·
Πῶς θὰ ἰδῶ ἔς τὴ ζωὴ μου τέτοιο θάμα
Ποτὲ δὲν τὸ ἐφαντάσθην ὁ λογισμὸς μου.

Νὰ μὴ σ' ἀπαρνηθῶ σοῦ κάνω τάμα·
Ἔλα! Χαρὸς καὶ βάσανα τοῦ κόσμου
Χεροπιασμένοι θὰ περνᾶμε ἀντάμα.

II

Πάλε σκορπάει τῆς Ἄνοιξης τ' ἀγέρι
Ἐ τὴν πλάσι μουσικῆς ἀγάπης γλύκα.
Σὰ νύφ' ἡ γῆ πῶχει ἄμετρ' ἄνθη προῖκα
Λάμπει ἐν ᾧ σθεύεται τῆς αὐγῆς τ' ἀστέρι.

Πεταλοῦδες πετοῦν ταῖρι μὲ ταῖρι·
Ἐδῶ βουτίζει μέλισσα, ἐκεῖ σφῆκα·
Τὴ φύσι ἔς τὴν καλὴ τῆς ὥρα βρῆκα,
Λαχταρίζει ζωὴς ὅλα τὰ μέρη.

Κάθε μοσκοβολία καὶ κάθε χρῶμα
Κάθε πουλιῶν κελάδισμα ξυπνάει
Πόθο ἔς τὰ φυλλοκάρδιά μου κ' ἐλπίδα,

Νὰ σοῦ ξαναφιλήσω τ' ἄγιο χῶμα,
Νὰ ξαναἰδῶ καὶ τὸ δικό σου Μᾶν
Ὅμορφῆ μου, καλῆ, γλυκεῖα Πατρίδα!

Λ. ΓΡΑΙΚΟΣ.

ΕΝ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ

τὴν γενικὴν ἀντιπροσωπεῖαν τοῦ «Ἀττικῶς Μουσείου» καθ' ὅλον τὸ κράτος ἀνέλαβεν ὁ γνωστὸς λόγιος καὶ διερμηνεὺς τοῦ Ἑλληνικοῦ Προξενείου Φιλίππου Πόλεως κ.

ΔΑΜΠΡΟΣ ΕΝΥΑΛΗΣ

πρὸς ὃν δέον νὰ ἀπευθύνωνται πᾶσαι αἱ αἰτήσεις.

Γνωρίζομεν δὲ τοῖς κ. κ. συνδρομηταῖς ἡμῶν ὅτι αἱ ἀποδείξεις αἱ φέρουσαι τὴν ὑπογραφήν καὶ σφραγίδα τῆς διευθύνσεως νὰ μὴ πληρωθῶσιν, ὡς ἄκυροι, εἰμὴ μόνον αἱ ὑπὸ τοῦ κ. Α. Ἐνυάλου ἐκδιδόμεναι καὶ φέρουσαι τὴν ὑπογραφήν αὐτοῦ.

Ο ΠΡΩΤΟΣ ΧΟΡΟΣ

ΚΩΜΩΔΙΑ ΜΟΝΟΠΡΑΚΤΟΣ

ΣΚΗΝΗ ΕΝΝΑΤΗ

Οἱ ἀνωτέρω. ΣΥΜΕΩΝ (εἰσέρχεται φέρων ἓν δέμα).

ΡΟΒΕΑΝΟΣ

Ποῖος ἦλθε;

ΣΥΜΕΩΝ

Κανείς δὲν ἦλθε.

ΛΙΑ

Καὶ ὅμως κάποιος ἐσήμανε.

ΣΥΜΕΩΝ

Ἐγώ, Κυρία μου· ἐπῆγα καὶ ἐπῆρα ἀπὸ τῆ μητέρα σας τὰ ἀσημένια μαχαίρια, τὰ ὁποῖα εἶχα ξεχάσει. Μοῦ εἶπεν ἡ κυρία νὰ τῆς μινύσετε ὅταν θ' ἀρχίσῃ νᾶρχεται ὁ κόσμος γιὰ νᾶρθῆ καὶ ἐκεῖνη.

ΡΟΒΕΑΝΟΣ

Καλά. (στρέφεται πρὸς τοὺς θεατὰς). Κύτταξε ποῦ εἶναι τὰ γάντια μου. (ἡ Λία στρέφεται πρὸς τοὺς θεατὰς. Ὁ Συμεὼν ἀποθέτει τὸ δέμα ἐπὶ τῆς τραπέζης, καὶ ἔπειτα ἐξέρχεται διὰ τῆς ἀριστερᾶς θύρας).

ΣΚΗΝΗ ΔΕΚΑΤΗ

ΛΙΑ, ΡΟΒΕΑΝΟΣ (πλησιάζει πρὸς τὴν Λίαν καὶ λαμβάνει τὴν χεῖρά της).

ΡΟΒΕΑΝΟΣ

Μήπως εἶσαι πολὺ δυσηρεστημένη;

ΛΙΑ

Καθόλου. Σοῦ εἶπα ὅτι ἔπρεπε νὰ σοῦ εἰπῶ. Διατί νὰ εἶμαι δυσηρεστημένη; Ἐὰν δὲν με γνωρίζεις ἀκόμη, δὲν πταίω ἐγώ!

ΡΟΒΕΑΝΟΣ

Ὅχι βεβαίως, ἐγὼ πταίω. Καὶ εἶσαι τόσον δύσκολος νὰ σε γνωρίσῃ τις! δὲν εἶναι ἀλθές;

ΛΙΑ

Ἴσως.

ΡΟΒΕΑΝΟΣ

Αὐτὸ λέγουν ὅλοι αἱ γυναῖκες ὅταν τὰς ἐμποδίξῃ ἀπὸ κάτι τι. Ὅσον ἀφορᾷ ὅμως τὰς διασκεδάσεις καὶ τοὺς περιπάτους, δὲν πιστεύω νὰ ἔχῃς παράπονον κατ' ἐμοῦ. Ἐν ἑτος τώρα, ἀπὸ τοῦ γάμου μας, πλὴν τῶν ἑξ ἑβδομάδων τὰς ὁποίας διήλθομεν εἰς τὴν Ἰταλίαν καὶ τῶν δύο μηνῶν τοὺς ὁποίους διήλθομεν εἰς τὸ κτήμα με τοὺς γονεῖς σου, δὲν εἰσεύρω ἐὰν διήλθομεν τρεῖς ἡμέρας κατὰ σειρὰν ἐντὸς τῆς οἰκίας. Θέλεις νὰ ἰδῆς ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ μηνὸς — καὶ σήμερον ἔχομεν 14 — πόσας φορὰς δὲν ἐξήλθομεν; Τρεῖς φορὰς. Εἴχαμεν τέσσαρα γεύματα, ἑξ ὧν δύο με συναναστροφὴν, μεταβληθεῖσαν εἰς χορὸν· μίαν συναυλίαν φωνητικὴν καὶ μουσικὴν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐχασμήθημεν καὶ οἱ δύο εἰς τὸ πρῶτον μέρος, καὶ ἐκοιμήθημεν ἐγὼ μόνος εἰς τὸ δεύτερον· μίαν συναυλίαν δι' εὐεργετικὸν σκοπὸν εἰς

τὴν ὁποίαν ἐτραγουδῆσα καὶ σὺ ὠραία με ἓνα νέον λιγνὸν καὶ τραυλὸν ὁμοιάζοντα με κανονάρχον ἐκκλησίας· δύο μεγάλους χορούς, ἑξ ὧν ὁ τῆς προγκηπίσσης ἐτελείωσεν εἰς τὰς 8 τὸ πρωί· ἐν βάπτισμα με στρατιωτικὴν μουσικὴν καὶ καμπανίτην, τὸ ὁποῖον σοῦ ἐπέφερε φοβερὸν πονοκέφαλον· μίαν παράστασιν ἐρασιτεχνῶν εἰς τὸ μεγάλο θέατρον καὶ μίαν κηδεῖαν ἔξω εἰς τὸ νεκροταφεῖον! Ἐὰν νομίζῃς ὅτι αὐτὰ δὲν ἦσαν ἀρκετά, καὶ ὅτι δὲν διεσκεδάσαμεν περιψήμα, ἔχεις πληρέστατον δίκαιον νὰ ἦσαι θυμωμένη, διότι εἰς τὸν χορὸν σου, εἰς τὸν πρῶτον χορὸν σου, τὸν ὁποῖον ὠνειρεύεσο νὰ καταστήσῃς μέγα συμβάν τῆς ἀπόκρεω, ὁ κόσμος δὲν ἤρχισεν ἀκόμη νὰ ἔρχεται, ἀν καὶ παρήλαθον ἡ δεκάτη ὥρα, καὶ ὁ σύζυγός σου κάμνει θεωρίας, διδάχας καὶ ἠθικὴν ἐνοχλητικὴν διὰ νὰ διασκεδάσῃ τὴν στενοχωρίαν σου!

ΛΙΑ

Στενοχωρίαν; παντάπασι, διότι πρὸ ὀλίγου ἀνεχώρησεν ἀπὸ ἐδῶ ὁ Ζορνέσκος.

ΡΟΒΕΑΝΟΣ

Ὁ Ζορνέσκος; καὶ διατί ἀνεχώρησεν; ἐνόμισεν ἴσως ὅτι ἦλθε πολὺ ἐνωρίς;

ΛΙΑ

Ὅχι· ἀλλὰ δὲν ἦτο ἐνδεδυμένος. ἤρχεται ἀπὸ τὸ κτήμα καὶ ἦλθεν ἀπὸ τὸν σιδηρόδρομον, μὴ γνωρίζων ὅτι ἔχομεν χορὸν, μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ μᾶς χαιρετίσῃ. Ἐπειδὴ δὲ μοῦ ἐζήτησε, καὶ τοῦ τὰ ἔδωσα, ἐν βάλς, ἐν τετράχορον καὶ τὸ κοτιλιόν, τὸν ἔστειλα γλήγορα νὰ βάλῃ τὸ φράκο του. Μοῦ εἶπεν ὅτι ἐντὸς εἰκοσὶ λεπτῶν θὰ ἐπιστρέψῃ!

ΡΟΒΕΑΝΟΣ

Εἶμαι βέβαιος τοῦλάχιστον ὅτι θὰ εὐχαριστηθῆς με αὐτόν· διότι εἶναι λαμπρὸς χορευτὴς καὶ εἶναι καὶ εὐφύης. Δὲν ἠδύνασο νὰ κάμῃς καλλιτέραν ἐκλογὴν καὶ ἀν ἐγὼ ἀκόμη, ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι ἐχόρευα καὶ ὠμίλου ἐπίσης καλὰ ὡς αὐτός, ἤρχομην νὰ σοὶ ζητήσω τοὺς χορούς τοὺς ὁποίους τοῦ ἔδωκες. Εὐτυχῆς ὁ κατεργάτης!

ΛΙΑ (μετὰ μικρὰν διακοπὴν)

Πρὸ πολλοῦ γνωρίζεις τὸν Ζορνέσκον;

ΡΟΒΕΑΝΟΣ

Ἀπὸ παιδικῆς ἡλικίας. Ἐκαθήμεθα πλῆστον, ἐπαίζαμεν καὶ ἐσπουδάσαμεν εἰς τὸ αὐτὸ σχολεῖον, μετέβημεν ὁμοῦ εἰς Παρισίους καὶ συγκαταρκήσαμεν εἰς τὴν αὐτὴν οἰκίαν.

ΛΙΑ

Ὅστε εἶθε καλοὶ φίλοι;

ΡΟΒΕΑΝΟΣ

Πιστεύω. Τοῦλάχιστον τοῦ ἔδωσα πάντοτε δείγματα εὐλακρηνούς καὶ στενῆς φι-

λίας, καὶ αὐτὸς οὐδέποτε μοὶ διήγειρεν ὑπονοίας περὶ τῆς ἀγάπης καὶ ἐμπιστοσύνης του. Διατί με ἐρωτᾷς;

ΛΙΑ

Ἀπλῶς ἤθελα νὰ μάθω. Ἀλλὰ διατί σοῦ ὀφείλει εὐγνωμοσύνην; Δὲν ἠθέλησε νὰ μοῦ εἰπῇ τίποτε, ἐνόησα ὅμως ὅτι αἰσθημα ἰσχυρότερον τῆς φιλίας τὸν συνδέει πρὸς σέ. Φαίνεται ὅτι τοῦ παρέσχες μεγάλην ὑπηρεσίαν.

ΡΟΒΕΑΝΟΣ

Ἄ! τίποτε! πρᾶγμα πολὺ φυσικόν, μάλιστα μεταξὺ φίλων ὡς ἡμεῖς.

ΛΙΑ

Τὸν ἔσωσες ἀπὸ κάμψαν στενοχωρίαν; τοῦ ἐχρησόμενες μάρτυς εἰς μονομαχίαν; ἦσο ὁ ἐμπιστός του εἰς τὰς πολλὰς ἐρωτικὰς του ἐπιτυχίας; Τί μεγάλην ἐκδούλευσιν τοῦ ἔκαμες διὰ νὰ σοὶ ὀφείλῃ, αὐτός, τοιαύτην εὐγνωμοσύνην;...

ΡΟΒΕΑΝΟΣ

Εἶναι πάντοτε ὑπερβολικός! Τὰν ἐθεράπευσα μόνον ἀπὸ μίαν σπουδαίαν ἀσθένειαν, τίποτε περισσότερον...

ΛΙΑ

Ἀλλὰ τότε πολλοὶ πρέπει νὰ σοὶ ὀφείλουν εὐγνωμοσύνην! Δὲν θὰ ἦτο μόνον αὐτό, θὰ ἦτο καὶ κάτι ἄλλο!...

ΡΟΒΕΑΝΟΣ

Τί περιέργεια! — Ἐνθυμείσαι ὅτε συννητήθημεν κατὰ πρῶτην φοράν;

ΛΙΑ

Ναί. Εἰς τὸ κτήμα μας, ὅτε ἦτο ὁ πατήρ μου πολὺ ἀσθενής, πρὸ δύο ἐτῶν.

ΡΟΒΕΑΝΟΣ

Ἐξεύρεις ὅτι ἔκτοτε ὁ ἐγάπησα, πιστεύω δὲ ὅτι καὶ σὺ τὸ ἐνόησες πόσον ἐγάπων! Σὰς εἶχον ὑποσχεθῆ νὰ ἐρχωμαι κάθε ἑβδομάδα καὶ σὰς βλέπω ἕως ὅτου θεραπευθῆ ὁ πατήρ σου καὶ ἐσκόπευα νὰ τηρήσω μετὰ θρησκευτικῆς εὐλαδίας τὴν ὑπόσχεσίν μου ταύτην, τὴν ὁποίαν ἐξεπλήρουν μᾶλλον χάριν ἐμοῦ τοῦ ἰδίου. Ἦμην ἐγωῖστὴς... Ἦμην ἐρωτευμένος!

Ἐξεύρεις ὅτι ἐπὶ δύο μῆνας ἤρχομην τακτικά, διότι ἐξηκολούθουν νὰ σε ἀγαπῶ περισσότερον καὶ προσεπάθουν παντὶ τρόπῳ νὰ μεταδώσω εἰς τὴν καρδίαν σου μέρος τοῦ πυρὸς τὸ ὁποῖον εἶχεν ἀνάψει ἐν ἐμοί. Ἐπίστευα εἰς τὴν εὐτυχίαν εἰς τὴν ὁποίαν με εἶχες ἀνυψώσει καὶ θὰ ἐπάλαιον καθ' οἰοῦδήποτε διὰ νὰ μὴ τὴν χάσω. Αἰθνης ὅμως ἐπαύσα νὰ ἐρχωμαι εἰς τὸ κτήμα σας καὶ ἐπὶ ἑξ μῆνας, ἀκούεις! ἑξ μῆνας μοὶ κατέστη ἀδύνατον νὰ σε ἰδῶ...

ΛΙΑ

Ναί, ἐνθυμοῦμαι! Πόσα δάκρυα ἔχυσά τότε, ποτὲ δὲν θὰ τὰ λησμονήσω! Ἦμην

ἀπλησιωμένη, ἐνόμιζα ὅτι μ' ἐλπισμόν-
δεσ;. ὅταν μοι εἶπαν ὅτι ἀνεχώρησες ἐ-
νόμιζα ὅτι μὲ ἐγκατέλειψες, ὅτι... ἀλλὰ
δὲν θὰ σοῦ τὰ εἰπῶ.

ΡΟΒΕΑΝΟΣ (ἀσπαζόμενος αὐτήν)

Φίλη μου! φίλατάτη μου! Σοῦ εἶπον ὅ-
ταν ἐπανῆλθον ὅτι ἀνεχώρησα μὲ ἐπι-
στημονικὴν ἐντολὴν καὶ τὸ ἐπίστευσες.
Δὲν ἦτο ἀλήθες. Ἐξ μῆνας μακράν σου,
μὴ δυνάμενος νὰ μάθω τι περὶ σοῦ παρὰ
μόνον ὅ,τι ὁ ἀδιάφορος κόσμος μοῦ ἔλεγε,
εἶχα τὴν καρδίαν μου πληρὴν πόθου, ὑ-
πονοιῶν, ζήλοτυπίας, ἀπελπισίας, διότι
ὁ Ζορνέσκος ἔπνεε τὰ λοισθήια καὶ μόνον
θαῦμα ἠδύνατο νὰ τὸν σώσῃ!

ΛΙΑ

Πῶς εἶναι δυνατόν! Τὸ καῦμένο τὸ
παιδί! φίλατε Γεῶργο! (λαμβάνει κάθισμα
καὶ κάθεται παρὰ τὸ ἐδάλιον τοῦ Γεωργίου).

ΡΟΒΕΑΝΟΣ

Ὁ Ζορνέσκος ἐκνήγει εἰς τὴν Οὐγγα-
ρίαν! Συνεπερία ἐνός συμβάντος, εἰς τὸ
ὁποῖον λέγεται ὅτι δὲν ἔδειξε διαγωγὴν,
καθὼς πρέπει... Οὐγγρός τις τὸν κατη-
γόρησεν ὅτι ἐρωτεύθη ἢ ἠθελε νὰ τοῦ
πάρῃ τὴν σύζυγον του...

ΛΙΑ

Ναί; Δι' αὐτὰ εἶναι καλὸς ὁ κύριος
αὐτός!

ΡΟΒΕΑΝΟΣ

Δὲν ἠξεύρω, δὲν τὸν κατηγορῶ!... ἐκ-
τός τούτου φαίνεται ὅτι δὲν ἦτο μόνον
λάθος ἰδικόν του. Ὁ Οὐγγρος ὄσχημος
καὶ γέρον ἦτο ὄλωσ τὸ ἐναντίον τοῦ φί-
λου μας, ὠραίου, εὐγλώττου καὶ χαρίεν-
τος πρὸς τὰς κυρίας. Τέλος, λαμβάνω αἴ-
φνης τηλεγράφημα τὸ ὁποῖον μὲ προσκα-
λεῖ ἐκεῖ ἀμέσως. Ἀναχωρῶ τὸ ἐσπέρας
καὶ εἰς τὰς 6 τὸ πρωὶ παρίσταμαι μάρ-
τυς εἰς μονομαχίαν προκληθεῖσαν ἐκ πά-
θους καὶ ἐκδικήσεως, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ
Ζορνέσκος ἔλαβε πληγὴν διὰ ξίφους δια-
περάσαναν τὸ ἄνω μέρος τοῦ πνεύμονος.

ΛΙΑ (καλύπτουσα τοὺς ὀφθαλμούς της)

Φρικτόν!

ΡΟΒΕΑΝΟΣ

Ἐννοεῖς τὴν θέσιν μου! Βλέπων αὐτὸν
σχεδὸν νεκρόν, ἀπεφάσισα νὰ μὴ τὸν ἐγ-
καταλείψω οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἕως ὅτου ἐξ-
αντλήσω πᾶν μέσον πρὸς σωτηρίαν του.
Ἐπὶ ἓνα μῆνα ἐνόμιζον ὅτι θὰ παραφρο-
νήσω. Οὐδενὸς ἐφείσθην μυστηρίου τῆς
ἐπιστήμης, οὔτε αὐτὴ μὲ ἄφησε νὰ μαν-
τεύσω ἢ νὰ ἐννοήσω, ἂν καὶ ἤμην εἰς
ἐξοχὴν, πολλάκις στεροῦμενος τῶν ὄσων
εἶχον ἀνάγκην, ἐνθαρρυνόμενος ὑπὸ τῆς
πεποιθήσεώς μου καὶ ἀνδριζόμενος ὑπὸ
τοῦ θάρρους καὶ τῆς ἀφοσιώσεως τῆς γυ-
ναικός, τῆς αἰτίου τῆς καταστροφῆς ταύ-
της, ἐπάλαισα, μετὰ ἓνα δὲ μῆνα ἤρχισα
νὰ ἐλπίζω ὅτι δὲν θὰ ἀποθάνῃ. Τρεῖς μῆ-
νας μετὰ τὴν μονομαχίαν μετέβην μετ'
αὐτοῦ εἰς Ἰταλίαν, ὅπου ἀνέκτησε τὰς
δυνάμεις του, μόνις δὲ μετὰ ἕξ μῆνας
ἀπὸ τῆς ἀτυχοῦς ἐκείνης μονομαχίας
κατώρθωσα νὰ ἐπανέλθω μετ' αὐτοῦ ἐδῶ,
χωρὶς νὰ ἠμπορῶ νὰ τὸν ἐγκαταλείψω
οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν.—Αἱ λευκαὶ τρίχες, φί-
λάτη Λία, τὰς ὁποίας βλέπετε εἰς τὴν

κεφαλὴν μου, εἶναι τραυὰ ἀποδείξεις τῶν
ὄσων ὑπέσφερα τότε ἔνεκα τοῦ ἀτυχήματος
αὐτοῦ καὶ τοῦ πρὸς σὲ πόθου μου!

ΛΙΑ

(πλησιάζουσα τὸ κάθισμά της πρὸς τὸ τοῦ Ροβέανου,
τὸν περιπτύσσει καὶ τὸ ἀπαζέεται)

Φίλατε, φίλατε Γεῶργο, πόσον σὲ ἀ-
γαπῶ! Θέλεις νὰ μὲ συγχωρήσῃς δι' ὅλας
τὰς ἀνομιὰς τὰς ὁποίας σοῦ εἶπα πρὸ
ὀλίγου; (ἀνοετὴ κῶλω, ἐξωθεν—ἐκπεπληγμένη)
σημαίνει ὁ κώδων!

ΡΟΒΕΑΝΟΣ (ἐγερόμενος ταχέως)

Τώρα πράγματι ἀρχίζει ὁ χορὸς! Κῶ-
ποιος ἔρχεται!

ΛΙΑ

Δέκα καὶ μισὴ περασμέναις! Κῶπως
ἀργά!...

ΡΟΒΕΑΝΟΣ

Τί καλὰ ποῦ ἤμεθα οἱ δύο!...

ΣΚΗΝΗ ΕΝΔΕΚΑΤΗ

Οἱ ἀνωτέρω. Ὁ ΣΥΜΕΩΝ (φέρων τὰ χειρόκτια)
ΣΥΜΕΩΝ

Ἀφέντη, ἤλθαν δύο κύριοι, ἓνας γιὰ νὰ
παίξῃ πιάνο, καὶ ὁ ἄλλος μὲ ἓνα βιοῶλι
καὶ ἓνα σωρὸ χαρτιά!

ΡΟΒΕΑΝΟΣ (πρὸς τὴν Λίαν)

Ἡ ὀρχήστρα! (πρὸς τὸν Συμεῶνα) Καλὰ,
καλὰ. Εἰπέ τους νὰ εἰσέλθουν εἰς τὴν αἴ-
θουσαν καὶ ἂν τυχθὸν κρυώνουν, δόσε
τους κανὲν ποτὸν νὰ ζεσταθοῦν.

ΣΥΜΕΩΝ

Πολὺ καλὰ, ἀφεντικό! (ἐξέρχεται).

ΣΚΗΝΗ ΔΩΔΕΚΑΤΗ

ΛΙΑ (παρα τὴν ἐστίαν ἐστραμμένη πρὸς τὸν
καθρέπτην). ΡΟΒΕΑΝΟΣ (ὀλίγον ἀπωτέρω παύ-
ζων μὲ τὰ χειρόκτιά του).

ΡΟΒΕΑΝΟΣ (μειδιῶν)

Μουσικὴν ἔχομεν! τὸ φαγητὸν εἶναι ἔ-
τοιμον, τὰ κερὰ ἀναμμένα, μόνον οἱ προσ-
κεκλημένοι δὲν ἔρχονται (προχωρεῖ πρὸς
τὴν Λίαν). Ἀπλάτῃ τὸ πρᾶγμα δὲν μοῦ
φαίνεται πολὺ καθὼς πρέπει. Περιμένο-
μεν κῶπως πολὺ. Δὲν εἶναι ἔτσι, φίλατάτη;

ΛΙΑ (στρεφόμενη)

Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι εἶναι περιέργον,
πολὺ περιέργον! Διὰ τὰς κυρίας καλὰ,
ἀλλὰ τοῦλάχιστον οἱ κύριοι ἔπρεπε νὰ
ἔλθουν ὀλίγον ἐνωρίτερα, νὰ μὴ μᾶς ἀφή-
σουν τόσο πολὺ μόνους...

ΡΟΒΕΑΝΟΣ

Μόνοι; ἡμεῖς μόνοι; Ἀπατάσαι οἰκτρά,
φίλατάτη μου! Τούναντίον, εὐρισκόμεθα
εἰς τὴν πλέον ἐκλεκτὴν καὶ εὐχάριστον
δυναστροφὴν. Πλήθος ἀγαπητῶν καὶ
ἀληθῶν φίλων μᾶς περιστοιχίζει καὶ ἐκ
μόνης τῆς θελήσεώς μας ἔξαρτᾶται νὰ τοὺς
θέσωμεν εἰς κίνησιν, νὰ τοὺς κάμωμεν νὰ
παρουσιασθοῦν τώρα ἐδῶ πλήρεις ζωῆς,
ζωῆς τὴν ὁποίαν ἐξῆσαν μαζὶ μας.

ΛΙΑ (τρώγουσα ῥῶγα σταφυλῆς)

Δὲν σὲ ἐνωῶ. Ἐλαβεσ ἀυρικὸν ὕψος!...
Ἄρῳ γινε νὰ νὰ κρούσῃς τὴν δυσθυμίαν
σοῦ ἢ νὰ διασκεδάσῃς τὴν ἀνυπομονή-
σίαν σου;

ΡΟΒΕΑΝΟΣ

Τὴν ἀνυπομονήσιν μου; Ποῖος σοῦ τὸ
εἶπε; Ἄν θέλῃς νὰ μάθῃς τὴν ἀλήθειαν
θὰ ἤμην πολὺ εὐχαριστημένος ἂν δὲν
ἤρχετο κάνεις, διὰ νὰ μείνω μαζὶ σου
μόνος, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν μοῦ συμ-
βαίνει συχνὰ μὲ τὴν ζωὴν τὴν ὁποίαν
διάγομεν.—Τὸ πρωὶ ἐγὼ ἐξυπνῶ ἐνωρίς,
οὐ, κουρασμένη ἀπὸ δύο χοροῦς, τὰς
συναυλίας καὶ τὰς διασκεδάσεις, ἐξυπνῶς
ἀργά· συναντώμεθα εἰς τὸ πρόγευμα,
τρώγομεν ἐν βίᾳ, ὀμιλοῦμεν πολὺ ὀλίγον
καὶ μόλις πίνωμεν τὸν καφεὲν ἐγὼ μὲν ἐ-
ξέρχομαι διὰ τοὺς ἀσθενεῖς μου, σὺ δὲ
ἐνδύεσαι, καὶ ὅταν περὶ τὰς 5 ἐπανέλθω
διὰ νὰ δεχθῶ τοὺς πελάτας μου, σὺ ἔ-
χεις ἀναχωρήσει πρὸ δύο ὥρων δι' ἐπι-
σκεψεῖς καὶ μόλις βλεπόμεθα εἰς τὸ δεῖ-
πνον. Μετὰ ταῦτα ἐγὼ ἐνδύομαι τὸ φρά-
κο μου σὺ τὸ ντεκολτέ σου καὶ ἐξερχό-
μεθα διὰ νὰ... διασκεδάσωμεν ἕως τὸ
πρωτὶ, ὅτε ἐπιστρέψομεν ἐλευενοὶ ἀπὸ
τὴν κούρασιν διὰ νὰ... ἀρχίσωμεν τὴν ἐ-
παύριον τὰ ἴδια!.. Πότε θέλεις λοιπὸν
νὰ εἶρω καταλληλότερον καιρὸν διὰ νὰ
σοῦ εἰπῶ ὅ,τι ἔχω εἰς τὴν καρδίαν μου,
διὰ νὰ σοῦ μεταδώσω θησαυρὸν θωπειῶν
καὶ αἰσθημάτων τὰ ὁποῖα, περιμένοντα
ἐν νεῦμά σου, μένουν κρυμμένα ἐδῶ εἰς
τὸ στῆθος μου... πότε καὶ πῶς δυνάμεθα
καλλίτερον νὰ συναθροίσωμεν τὰς ἀνα-
μνήσεις τοῦ παρελθόντος, τοὺς καλοὺς
μας φίλους, τοὺς μόνους ἴδως οἱ ὁποῖοι
οὐδέποτε μᾶς ἐγκαταλείπουν, περὶ τῶν
ὁποίων σοῦ ὀμιλοῦν πρὶν. Πότε, πότε,
πότε! Ἄν ὄχι τώρα εἰς τὰς ἔνδεκα, ὁ-
πότε ἐπεθύμουν ὅλα τὰ ὥρολόγια τῆς
πόλεως νὰ σημάνουν ὀκτώ τῆς πρωίας,
διὰ νὰ μὴ ἔλθουν οἱ προσκεκλημένοι νὰ
διαταράξουν τὴν ἡσυχίαν μας, τὴν ὀμι-
λίαν μας. τὴν ἀγάπην μας καὶ τὴν χρυ-
σὴν διήγησιν τῶν ἀναμνήσεών μας!...

ΛΙΑ (προσδελπούσα αὐτὸν μετ' ἀγάπης)

Ποῖα μεταβολή! τί γλυκύτες ὀμιλίας,
ἀγαπητέ μου, φίλατέ μου! μοῦ φαίνεται
ἄλλος παρ' ὅπως ἤμην συνειθισμένη νὰ
σὲ βλέπω, καὶ τοῦτο μοῦ προξενεῖ μὲν
ἐκπληξιν ἀλλὰ καὶ γλυκεῖαν ἀποκάλυψιν!
Ὁμίλησε! ὀμίλησε! Ἔχεις δίκαιον, δὲν
εἶμεθα μόνοι διότι ἀγαπώμεθα καὶ ὄλοι
οἱ ἄλλοι μοῦ εἶναι ἐνοχλητικοί. Ἐμποδί-
ζοντές με νὰ σὲ ἀκούω καὶ νὰ αἰσθάνομαι
εμαυτὴν εὐτυχὴ πλησίον σου! (κάθηται ἐπὶ
ἐδάλιον παρὰ τὴν ἐστίαν, ρίπτουσα λευκὸν τρίχα-
πτον περὶ τοὺς γυμνοὺς ὤμους της).

(Συνέχεια. - Μετάφρασις ἐκ τῆς Ρομανικῆς).

N. ΜΟΥΣΑΚΗΣ

ΕΙΚΟΝΕΣ

Λέων Δελιδ

Ὁ Λέων Δελιδ ἐγεννήθη τῷ 1836 ἐν μι-
κρῇ πόλει τοῦ νομοῦ τῆς Σάρθης. Ἐλ-
θὼν τῷ 1848 εἰς Παρισίους εἰσῆλθεν εἰς τὸ
Ῥυδεῖον, συγχρόνως δ' ἀνῆλθε τὴν σκη-
νὴν τῆς Ὀπερας, ὅς παῖς τοῦ χοροῦ.

Δύο ἔτη μετὰ ταῦτα εἰσῆλθεν εἰς τὴν
τάξιν τοῦ κλειδοκυμβάλου, τὴν διευθυνό-
μένην ὑπὸ τοῦ Κουμπιέ, συγχρόνως δ' ἐ-

σπουδάσεν ἁρμονίαν καὶ σύνθεσιν ὑπὸ τὸν Ἀδάμ καὶ τὸν Μπαζέν.

Τὸ στάδιόν του ἤρχισεν ὡς ἀπλοῦς μουσικὸς τοῦ Λυρικοῦ Θεάτρου, ὅπου εἰσῆλθε τῇ συστάσει τοῦ Ἀδάμ.

Κατόπιν εἰσῆλθεν εἰς τὴν Ὀπεραν ὡς δεύτερος διευθυντῆς τῶν χορῶν.

Τῷ 1867 ἀνεβίβασεν ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ Ἀθηναίου τὸν Μάρλβρουγ, τετραπράκτον ἔργον, τὸ ὁποῖον συνέθεσεν ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Μπιζέ. Ἐγγράφη κατόπιν τὸν Σκωτον τοῦ Σατοῦ καὶ τὴν Ἀύλην τοῦ βασιλέως Πετῶ.

Εἰς τὴν Ὀπεραν ἔδωκε τὴν Κοπέλιαν τὸ 1870· εἰς τὴν Ὀπερα-Κωμικ τὸ μελόδραμα: Ὁ Βασιλεὺς τὸ εἶπε, τὸ 1873, καὶ εἰς τὴν Ὀπεραν τὸ 1876 τὴν Συβίαν ἢ τὴν Νύμφην τῆς Ἀρτέμιδος μπαλέττον εἰς τρεῖς πράξεις, ἔργον κατ' ἐξοχὴν ἀβρόν καὶ τερπνόν.

Τὸ τελευταῖον ἔργον του εἶνε ἡ Λακμέ, παρασταθὲν τῷ 1883 ὑπὸ τῆς Ὀπερα-Κωμικ.

Ἐκτοτε ὁ Δελίδ, κατακτῆσας διεθνῆ φήμην, δὲν ἔγραφε τίποτε. Λέγεται ὅμως ὅτι καταλείπει ἀνέκδοτα ἔργα τὸν Θάνατον τοῦ Ὁρφέως λυρικὴν σκηνήν· τὸν Βασιλέα τοῦ Βουνοῦ, τρίπρακτον κωμικὸν μελόδραμα, τὸν Ἐλβετὸν Δὸν Ζουάν, ὀπερά-μπούφ εἰς 3 πράξεις καὶ ἄλλα τινά ἀκόμη.

Ἡ «Θερμιδώρ» τοῦ Σαρδοῦ

Ἡ «Θερμιδώρ» τὸ νέον δράμα τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ Σαρδοῦ ἀνεστάτωσε τοὺς Παρισίους. *Thermidor* εἶναι ὁ ἐνδέκατος μῆν τοῦ ἐπαναστατικοῦ καλενδαρίου, ἀπαρτιζόμενος ἐξ ἡμερῶν τοῦ Ἰουλίου καὶ τοῦ Αὐγούστου. Ἡ ἠ Θερμιδώρ, εἶνε ἡ περίφημος ἱστορικὴ ἡμέρα καθ' ἣν ἐπῆλθεν ἡ πτώσις τοῦ Ροβεσπιέρ· κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην ἐξεγίσσεται καὶ τὸ δράμα τοῦ Σαρδοῦ. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ σπεύδομεν νὰ ἱκανοποιώσωμεν τὴν περιέργειαν τῶν ἀναγνωστῶν μας διὰ τῆς δημοσιεύσεως πιστῆς εἰκόνης τοῦ μεγάλου ποιητοῦ.

Ἡ Δασύπους

Ἡ Δασύπους ἢ Τατοῦ ἔχει γομφίους κυλινδρικοὺς καὶ κεχωρισμένους, ἢ κεφαλή του εἶναι μακρὰ καὶ ὄξεια, τὰ ὠτά του μεγάλα καὶ τραχέα, τὸ δὲ στόμα του μικρόν. Κύριος ὅμως χαρακτήρ αὐτοῦ εἶναι τὸ σκληρὸν καὶ φολιωτὸν κέλυφος, ὅπερ καλύπτει τὴν κεφαλὴν του, τὸ σῶμα του καὶ αὐτὴν τὴν οὐράν του συνήθως. Τὸ ὄστροκον τοῦτο σχηματίζει πρῶτην τινὰ ἀσπίδα ἐπὶ τοῦ μετώπου, δευτέραν μεγίστην ἐπὶ τῶν ὤμων καὶ τρίτην ἐπὶ τῶν ὀπισθίων, αἱ δύο τελευταῖαι συνδέονται δι' ἐγκαρσίων λωρίδων ὑποδοηοσῶν τὸ σῶμα ἵνα κάμπτηται. Τὸ ζῶον τοῦτο κατοικεῖ τὴν μεσημβρινὴν Ἀμερικὴν ἐντὸς στοῦν, ἀς ἀνασκάπτει μόνον καὶ τρέφεται ἐξ ἐντόμων, καρπῶν καὶ φύλλων. Τὸ κρέας αὐτοῦ τρώγουσιν, ἔχει δὲ γεῦσιν εὐάρεστον.

(Βασιλεῖον τῶν Ζήων) Ν. Χ. Αποστολίδης

Πενθεὺς καὶ Μαινάδες

Περὶ τὴν εἰσαγωγὴν τῆς λατρείας τοῦ Βάκχου γέμει τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων ἡ θρησκεία μύθων, ἐξ ὧν διηλοῦται ὁπόσων ἀποστροφῆν ἠσθάνθησαν κατ' ἀρχὰς πρὸς τὰς βαρβάρους ταύτας ἑορτάς. τὰς ὁποίας παρέλαβον ἐκ τῶν Θρακῶν. Εἰς τῶν μύθων τούτων εἶναι καὶ ὁ τοῦ Πενθεῶς, παραπλήσιος πρὸς τοὺς τοῦ Ὁρφέως, τοῦ Λυκούργου, τῶν θυγατέρων τοῦ Προίτου, τῶν τοῦ Μινίου (μεταμορφωθεῖσων ὑπὸ τοῦ Ἑρμοῦ εἰς κτήνη, — ἐπειδὴ περιεφρόνουν καὶ αὐτοὶ τὴν λατρίαν τοῦ Βάκχου), — καὶ ἄλλους τοιούτους. Τὸν δὲ περὶ οὗ ὁ λόγος, ἰδίως ἐν Βοιωτίᾳ πιστευόμενον, ἔφερον ὁ Εὐριπίδης ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἐν τῇ τραγωδίᾳ Βάκχαι, ὅπου Πενθεὺς ὁ βασιλεὺς τῶν Θηβῶν ἀσεβῆ πρὸς τὸν Διόνυσον, διὸ ὁ Πενθεὺς τιμωρεῖται φρικτῶς διὰ τὴν βλάβημον ἀπιστίαν του, γενόμενος θῦμα τῆς πλάνης τῶν Βοιωτῶν γυναικῶν καὶ τῆς ἰδίας του μητρὸς καὶ τῶν ἀδελφῶν, ἀσπαθειῶν τὴν νέαν λατρίαν· διότι ἐν τῇ μέθῃ καὶ ἐν τῇ μανίᾳ ἦν ὁ θεὸς ἐνέπνευσεν εἰς αὐτάς, μεταβαλὼν εἰς Μαινάδας, ἐκλαμβάνουσι τὸν Πενθεῶ ὡς θηρίον, τὸν κυνηγοῦσι, τὸν συλλαμβάνουσι καὶ τὸν κατασπαρτῶσι.

Τὴν σκηνὴν ταύτην ὁ Εὐριπίδης θέτει ἐντὸς κοιλάδος ἀμφικρήνου, διαδρεχομένης ὑπὸ ὑδάτων καὶ κατασκιαζομένης ὑπὸ πευκῶν. Ἐκεῖ αἱ Μαινάδες ἐκάθηντο εἰς τερπνὰ καταγιόμεναι ἔργα· αἱ μὲν ἐξαναστέφουσαι θύρσον (ράβδον τυλιγμένην μετὰ φύλλων κισσοῦ καὶ ἀμπέλου, ἣν ἐκράτουν οἱ βακχεύοντες) τοῦ ὁποίου εἶχεν ἐκλείπει ἢ ἐκ κισσοῦ κόμην, αἱ δὲ ἐξευγμέναι ὡς πῶλοι εἰς ποικίλην ἀμαξαν, καὶ ἀντιφωνοῦσαι πρὸς ἀλλήλας βάκχια μέλη. Ἐκίθην διακρίνασαι τὸν Πενθεῶ, ὅστις εἶχεν ἀναθῆ ἐπ' ἐλάτης ὑψηλῆς ἵνα ἀνακαλύψῃ ποῦ ἦσαν αἱ κόραι τοῦ Βακχίου Κάδμου, αἱ εἰς τὰ «σύντονα αὐτῶν δρομήματα ἔχουσαι ποδῶν ὠκίτητα ὄχι ὀλιγωτέραν τῆς περιστερᾶς, ἢ μητρὸς του Ἀγαῦν καὶ αἱ ἀδελφαὶ του καὶ ὅλαι αἱ βάκχαι ὄρμησαν κατ' αὐτοῦ. Διὰ δὲ νάπης χειμάρρου καὶ ἀγμῶν ἀποκρήμων ἐπήδων, ἐμμανεῖς «γενόμεναι ἐκ τῶν πνοῶν τοῦ θεοῦ».

Πεδόντος δὲ τοῦ Πενθεῶς, ἡ μήτηρ του πρῶτη ἤρχισε νὰ τὸν σπαράττῃ· ῥίψας δὲ τότε τὴν μίτραν, ἦτοι τὴν ταινίαν δι' ἧς εἶχε περιδεδεμένην τὴν κόμην του, ὅπως αὐτὴ τὸν γνωρίζῃ, τὴν εἶπε ψαύων τὴν μικρὰν τῆς παρειᾶν· «Ἐγὼ μήτηρ εἶμαι ὁ υἱός σου ὁ Πενθεύς· σύ μ' ἐγέννησες ἐκ τοῦ Ἐχιόνος, Λάβε πρὸς ἐμὲ οἶκτον, κῆ μὴ διὰ τὰς ἀμαρτίας μου ἀποκτείνῃς τέκνον σόν». Ἄλλ' ἡ Ἀγαῦν ἀφρόν ἐκβάλλουσα καὶ διαστρόφους περιφέρουσα ὀφθαλμούς, οὔτε διακρίνουσα τὴν μορφήν τοῦ υἱοῦ τῆς, δὲν ἐπειθετο. Λαβοῦσα δὲ τὴν ἀριστέραν χεῖρά του, καὶ εἰς τὰς πλευράς του ἀναβάσα, τοῦ ἀπεσπάραξε τὸν ὄμον, ὄχι ἐκ τῆς δυνάμεως τῆς, ἀλλ' ἐνίσχυομένη ὑπὸ τοῦ ὑδρισθέντος θεοῦ. Ἡ ἀδελφὴ του Ἰνώ τοῦ ἐσχίζε τὰς σάρκας, ἡ δὲ Αὐτόνοη καὶ πᾶς ὁ ὄχλος τῶν βακχῶν τὸν ἐκράτουν.

Ἐγένετο δ' ἐπὶ τούτοις πᾶσα ὁμοῦ βοή, τοῦ μὲν στενάζοντος, ἐνόσφ ἔτι ἀνέγνευε, τῶν δὲ ἀλαλαζουσῶν.

Θήρα δορκάδων ἐν Αἰγύπτῳ

Ἡ Αἴγυπτος εἶναι ὁ πολυθηρότερος τόπος τῆς γῆς· τὸ δὲ μᾶλλον θηρευόμενον ζῷον εἶναι ἡ δορκάς.

Οἱ Ἀραβες ἰδίως τῆς ἐρήμου, ἀλλοίαν ἔχοντες τῆς φύσεως τὴν ἐνεργητικότητα καὶ τὴν κίνησιν, θηρεύουσι τὰς δορκάδας κατὰ τρόπον ἀσφαλῆ καὶ ταχύτερον. Αἱ δορκάδες, ἐνῶ κατὰ τὴν ἡμέραν διασπείρονται κατὰ μικρὰς συνοδίας ἐξ ἐκείνης εἰς ἐκείνην ἀπέλασιν, ὑπερβαίνουσαν συνήθως τὰς ἑκατὸν κεφαλὰς, ὅπως διέλωσιν ὁμοῦ τὴν νύκτα. Ὅταν δὲ οἱ Ἀραβες ἀνακαλύψωσι τὴν θέσιν, ὅπου διατρίβει μία τῶν ἀγελῶν τούτων, ἀναχωροῦσι 15—20 ἔφιπποι ἐπὶ δρομάδων. Ἐκαστος ἵππεὺς φέρει ἐπὶ τοῦ ζώου του καὶ ἔμπροσθέν του, ἓνα πάρδον (εἶδος γαλῆς) ἐντελῶς γεγυμνασμένον καὶ οἱ πάντες ἐργάζονται τηροῦντες ἄκραν διωπτήν, ἐνῶ περικυκλοῦσι τὴν ἀγέλην. Ἀκίνητοι λοιπὸν ἀναμένουσι τὸ λυκαυγές. Τότε αἱ δορκάδες βλέπουσαι αὐτοὺς καὶ γῆ γινώσκουσαι ποῦ νὰ τραπῶσι, τρέχουσι φῦρδην μίγδην περιστρεφόμεναι· οἱ δὲ κυνηγοὶ ἀφίνουσιν ἕκαστος τὸν πάρδον του, ὅστις ἐκ τῆς συγχύσεως ὀφελόμενος, σπανίως σφάλλει νὰ συλλάβῃ μίαν δορκάδα ἐκ τοῦ τραχήλου, καὶ νὰ τὴν κρατῇ μέχρι τῆς ἀφίξεως τοῦ κυρίου του.

ΝΕΩΤΕΡΑ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ

Ἡ διδάτωρ κ. Τρώστ ἀγγέλλει τὴν προσεχῆ ἔκδοσιν τῆς ἰδιαίτερας ἀλληλογραφίας μεταξὺ τοῦ βασιλέως τῆς Ἑλλάδος Ὁθωνος καὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Λουδοβίκου. Καθ' ἃ λέγεται ὁ κ. Τρώστ πρὸς σύνθεσιν τῆς συλλογῆς αὐτοῦ ἠρέωνης πλείστας ἰδιωτικᾶς συλλογᾶς ἐν Βαυαρίᾳ καὶ Ἑλλάδι.

Ἐκ τῶν εἰς τὴν καλλιτεχνικὴν σχολὴν τοῦ Λονδίνου γενομένων δεκτῶν εἶκοσι τριῶν μαθητῶν αἱ δέκα τρεῖς εἶναι γυναῖκες. Ἡ διοίκησις τῆς σχολῆς σκέπτεται νὰ λάβῃ μέτρα πρὸς περιστολὴν τῆς δυσαναλογίας ταύτης. Ἡ τοιαύτη ἄρα σκέψις ἐπικρίνεται, διότι τὰ ἐν ταῖς ἐκθέσεσιν ἐκτεθειμένα ἔργα τῶν ἀγγλίδων δὲν ὑστεροῦσι ποσῶς τῶν ἔργων τῶν ἀνδρῶν.

Ἀπεβίωσεν ὁ κ. Διάξ, διακεκριμένος ποιητής, γράφων ἐν λωρραϊνῇ διαλέκτῳ.

Ἡ Γνωστὴ εἶναι ἡ φανατικότης θρησκευτικῶν τιμῶν αἰρέσεων ἐν Ἰνδίας. Ἀλλὰ βεβαίως σπανίως δύναται νὰ παρουσιασθῇ ἐν τῇ ἱστορίᾳ παράδειγμα τοιαύτης τυφλότητος ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ πίστει ὅποια παρουσιάσθη ἐσχάτως ἐν Ἰνδίας, ἐνθα ἐπεληθούσης σιτοδείας ἐν τινι χωρᾷ ἡ ἀγγλικὴ κυβέρνησις ὠργάνωσεν ἰδίαν ὑπηρεσίαν ἀπονομῆς ὀλικῶν βοηθημάτων καὶ οἱ κάτοικοι ἐπροτίμησαν νὰ φύγωσιν εἰς τὰ δάση καὶ ν' ἀποθάνωσι τῆς πείνης μᾶλλον παρά νὰ λάθωσι τροφὴν ἐκ τῶν μεμολυσμένων χειρῶν τῶν ἀπίστων. Πρὸς τούτοις εἰρήσθω ὅτι τὰ δικαστήρια ἐν Ἰνδίας ἀναγνωρίζουσιν εἰς τὸν τοιοῦτοτρόπως μολυνθέντα δικαίωμα ἀποζημιώσεως διὰ τὰς δαπάνας τὰς ὁποίας θὰ καταβάλῃ, ἵνα μεταβῇ εἰς τὸν ἱερόν ποταμὸν Γάγγην, ἵνα λουόμενος ἐκεῖ ἀποπλύνῃ τὴν ἀμαρτίαν.

ΗΘΗ ΚΑΙ ΕΘΙΜΑ — ΘΗΡΑ ΔΟΡΚΑΔΩΝ ΕΝ ΑΙΓΥΠΤΩ

— Η 'Ακαδημία του Τορίνου προεκήρυξε διαγωνισμόν διὰ τὸ ἔτος 1892, καθ' ὃν θὰ βραβευθῆ ἡ σπουδαιότερα ἢ ὠφελιμωτέρα ἀνακάλυψις τέχνης ἢ ἐπιστήμης ἢ τὸ σπουδαιότερον σύγγραμμα πάσης ἐπιστήμης οἰασθῆποτε. Τὸ βραβεῖον ἔσται 10,000 δραχμῶν. Ἐννοεῖται ὅτι οἱ διαγωνισθησόμενοι ἔσονται Ἴταλοι, ἀλλὰ βεβαίως δὲν εἶναι τοῦτο τὸ μόνον κώλυμα ὅπως λάβῃ τὸ βραβεῖον τοῦτο Ἕλλην.

— Μετ' εὐχαριστήσεως ἀνέγνωμεν εὐμενεστάτην κρίσιν τοῦ ἐν Loeben τακτικῆς τῆς 'Ακαδημίας καθηγητοῦ τῆς ὀρυκτολογίας καὶ γεωλογίας κ. Hœfer περί τῆς πρό τιος ἐν τῷ γερμανικῷ περιοδικῷ «Zeitschrift für Bergund Hütten wesen», δημοσιευθείσης νέας θεωρίας τοῦ ἐν τῇ Σχολῇ τῶν Εὐελπίδων καθηγητοῦ κ. Α. Κ. Δαμβέργη, ἐξηγήσεως τὴν ἐν τοῖς βαρυτικῶν ὀρυκτοῖς τῆς νήσου Μήλου ὑπαρξίν ἀργύρου. Τὰ καθέκαστα τῆς νέας ταύτης θεωρίας ἐκτίθενται λεπτομερῶς ἐν τῷ μνημονευθέντι γερμανικῷ περιοδικῷ, παρέσχον δ' ἀφορμὴν εἰς τὸν διάσημον καθηγητὴν τοῦ νὰ συγχαρῆ δι' ἐπιστολῆς τὸν κ. Δαμβέργην διὰ τὴν λίαν εὐφωδῶς ὑπ' αὐτοῦ ἐπινοηθεῖσαν νέαν ταύτην θεωρίαν, ἥτις κατὰ τὴν γνώμην τοῦ καθηγητοῦ κ. Hœfer ἔχει καὶ γενικώτερον ἐνδιαφέρον, διότι δι' αὐτῆς δύναται νὰ ἐξηγηθῆ καὶ ἡ ἐν τῇ νοτίῳ Ἀμερικῇ καὶ ἐν ταῖς Ἠνωμέναις Πολιτείαις παραγωγὴ χλωριούχων μεταλλικῶν ἐνώσεων.

ΕΥΤΡΑΠΕΔΑ

Μέθυσός τις μετέβη παρὰ τῷ ἱατρῷ πρὸς ἴασιν

τοῦ ὀφθαλμοῦ του.

Ὁ ἱατρὸς παρατηρήσας αὐτὸν καλῶς, εἶπε·

— Ἡ. πρέπει νὰ παύσης, φίλε μου, νὰ πίνης ρακὴν, ἢ πρέπει νὰ χάσης τὸν ὀφθαλμόν σου.

— Ἀφοῦ εἶναι ἔτσι, ἀντίο 'μάτια μου.

Ἐντὸς βαγονίου κἀθηνται, μεταῦ πολλῶν, καὶ δύο κυρίαί. αἱ ὅποια καθ' ὄλην τὴν διάρκειαν τοῦ ταξιδίου, δὲν ἔπαυσαν τοῦ νὰ φλυαρῶσι. Τέλος ἡ μία ἐξ αὐτῶν ἀποτεινομένη πρὸς τινὰ παρακαθήμενον κύριον·

— Βεβαίως σὰς ἀνησυχούμεν διὰ τῆς πολυλογίας μας ;

— Ἄ! ὄχι! Εἶμαι εἰκόσιν ἔτη νυμφευμένος· ἀπήνητηεν ὁ κύριος ἀφελέστατα.

ΣΤΙΓΜΑΙ ΤΕΡΨΕΩΣ

ΑΙΝΙΓΜΑ

11

Καθημερινῶς ἀκούεις τὸ ὄνομά μου,
Τὸ φέρω συνεχῶς εἰς τὰς προσευχάς μου·
Ἄν ὅμως βλέμμα ἄστατον ἐν μέλος μου παρίδῃ
Ἐργάτης γίνομαι ἀπλοῦς ὅπερ τὸ ζῆν με δίδει.

12

Καὶ μεῖ εὔδει καὶ μεῖ γάλα
Εἶμαι ἀνακατευμένο,
Ἄτις τὸ μυαλό σου χάλα,
Γὰ νὰ εὕρῃς τί σημαίνει.

ΠΡΟΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΙΝ

13

Σ-ν-στ-τ-ς-π-σ-τ-τ-κ-ν-μ-σ-σ-ν-γ.
Ν. Π.—Ὁδησός.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Α. Π. Limassol. Ἀπεστάλησαν.—Π. Θ. Μ. Βερδιάνσκα. Τὰ προβλήματα θὰ δημοσιευθῶσιν, ἀλύσεις ἤλθον ἀργά.—Ν. Π. Ὁδησός. Ὁμοίως.—Π. Π. βιβλιοπώλην. Ὁδησός. Ἐνεγράφη καὶ ἀπεστάλησαν.—Γ. Κ. Σύρον. Ἐλήφθησαν.—Ι. Α. Ἀγρίον. Ἀναμένομεν.—Ι. Κ. Urziceni, Ἐλλειπόντες ἀριθμοὶ ἀπεστάλησαν διὰ τὸν κ. Κ. Ζ.—Α. Κ. Σύρον. Ἐλήφθησαν, ἀποδείξεις καὶ φύλλα ἀπεστάλησαν.—Τακτικῶ ἀναγνώστη.—Ἐχομεν τόσα πολλά, ὅστε ἀδύνατον. Ἐπιτυχεῖς μεταφράσεις διηγημάτων εὐχαρίστως.—Η. Κ. Γαλαξείδιον. Ὁδῶς ἔχει, σὰς εὐχαριστοῦμεν καὶ ἀναμένομεν.—Αγ. Παπᾶ Α. Φιλιππούπολιν. Δεχόμεθα ἑξαμῆν. συνδρομάς.

ΔΙΔΥΣΙΣ ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΟΥ ΑΤΤΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ

Ὁ γνωστός τῶν Μουσῶν θεράπων καὶ τῶν γραμμάτων κρατερός ἀγωνιστὴς κ. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ΣΑΜΑΡΣΤΙΔΗΣ, πρόην γυμνασιάρχης καὶ διευθυντῆς τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ Διδασκαλείου, νῦν δὲ δημοσιογράφος ἐν Κωνσταντινουπόλει, τιμῶν τὸ «Ἀττικὸν Μουσεῖον», τοῦ ὁποίου διατελεῖ καὶ συνεργάτης πολῦ τιμος, εὐπρεπῆσθῃ νὰ ἀναλάβῃ τὴν ἀντιπροσωπεῖαν αὐτοῦ καθ' ὅλην τὴν Τουρκίαν καὶ τὴν Ἀνατολικὴν Ρωμιλίαν.

Ὁ κ. Σαμαρστίδης ἰδρύει πρὸς τοῦτο ἴδιον Γραφεῖον τοῦ «Ἀττικοῦ Μουσεῖου» ἐν τῷ Γραφείῳ τοῦ «Νεολόγου» (Πέραν, ὁδὸς Κιουτσούκ-Χενδέκ, ἀριθ. 29 καὶ 31) πρὸς τὸ ὁποῖον δύναται νὰ ἀπευθύνωνται πάντες οἱ ἐν ταῖς ἀνωτέρω χώραις κατοικοῦντες πρὸς ἐγγραφὴν δανδρομῆ